

ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΕΣ ΣΠΟΥΔΕΣ ΓΙΑ

π.μ.σ.

ΑΥΤΟΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Τμήμα Πολιτικής Επιστήμης και Διεθνών Σχέσεων - Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης
Τμήμα Οικονομικών Επιστημών - Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
Τμήμα Οργάνωσης και Διοίκησης Επιχειρήσεων - Πανεπιστήμιο Πειραιά

Διαπανεπιστημιακό Διατμηματικό
Πρόγραμμα Μεταπτυχιακών Σπουδών
«Τοπική και Περιφερειακή Ανάπτυξη και Αυτοδιοίκηση»

**«Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός για την πολιτιστική
προβολή του Δήμου Χαλανδρίου»**

Γεωργία Ράπτη

Αθήνα, Απρίλιος 2019

**Department of Political Studies and International Relations - University of
Peloponnese**

Department of Economics - Democritus University of Thrace

Department of Economics - Aristotle University of Thessaloniki

Department of Business Administration - University of Piraeus

**Interuniversity Interdepartmental
Master Program in
«Local and Regional Government and Development»**

**«Strategic Planning for the Cultural Promotion of
Municipality of Halandri»**

Georgia Rapti

April 2019

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΔΗΛΩΣΗ

Με την παρούσα δήλωση:

1. Δηλώνω ρητά και ανεπιφύλακτα ότι η διπλωματική εργασία που σας καταθέτω αποτελεί προϊόν δικής μου πνευματικής προσπάθειας, δεν παραβιάζει τα δικαιώματα τρίτων μερών και ακολουθεί τα διεθνώς αναγνωρισμένα πρότυπα επιστημονικής συγγραφής, τηρώντας πιστά την ακαδημαϊκή δεοντολογία.
2. Οι απόψεις που εκφράζονται αποτελούν αποκλειστικά ευθύνη του/ης συγγραφέα/ως και ο/η επιβλέπων/ουσα, οι εξεταστές, το Τμήμα και το Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου δεν υιοθετούν κατ' ανάγκη τις εκφραζόμενες απόψεις ούτε φέρουν οποιαδήποτε ευθύνη για τυχόν λάθη και παραλείψεις.

Η δηλούσα

Γεωργία Χαρ. Ράπτη

Ευχαριστίες

Με την ολοκλήρωση της μεταπτυχιακής μου εργασίας, θα ήθελα να ευχαριστήσω θερμά για την καθοδήγηση και την πολύτιμη βοήθειά που μου παρείχαν, τον κ. Γεωργακέλλο και την κ. Αγαπητού επιβλέποντες της εργασίας μου. Οι παρατηρήσεις που έλαβα από μέρους τους, αλλά και η συνεχής εμπύχωσή τους σε όλες τις φάσεις της εργασίας, συντέλεσαν καθοριστικά στην ολοκλήρωσή της. Οφείλω να ευχαριστήσω επίσης τον κ. Γεωργόπουλο, καθηγητή μου κατά το πρώτο εξάμηνο σπουδών και μέλος της τριμελούς επιτροπής αξιολόγησης του Μεταπτυχιακού Προγράμματος, για την συνεισφορά του σε επίπεδο διδακτικό αλλά και ερευνητικό, καθώς το σύγγραμμά του αποτέλεσε την κυριότερη πηγή έρευνας και αφιερώνω σε αυτό το μεγαλύτερο μέρος των παραπομπών της εν λόγω εργασίας.

Επίσης, θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους ανθρώπους που στάθηκαν στο πλευρό μου και με υποστήριξαν όλο αυτό το διάστημα. Ιδιαίτερα, ευχαριστώ μέσα από την καρδιά μου την οικογένειά μου, για την συμπαράσταση, την κατανόηση και την απaráμιλλη υποστήριξη, καθόλη τη διάρκεια των σπουδών μου.

Τέλος, ευχαριστώ και όλους του συμφοιτητές μου για τις υπέροχες στιγμές που περάσαμε και συνεχίζουμε να περνάμε.

Στην υπέροχη οικογένειά μου ...

“Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός για την πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου”

Σημαντικοί Όροι: Δήμος Χαλανδρίου, Επιχειρησιακό πρόγραμμα, Πολιτισμός, Πολιτιστική διαχείριση, Πολιτιστική κληρονομιά, Πολιτιστική πολιτική, Πολιτιστική προβολή, Στρατηγικός σχεδιασμός

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σήμερα ο Πολιτισμός θεωρείται ένας από τους σημαντικότερους τομείς για την επίτευξη της κοινωνικής και οικονομικής ανάπτυξης. Η παρούσα εργασία εξετάζει τις έννοιες που σχετίζονται με την πολιτιστική πολιτική, τα μέσα και τους τρόπους που ασκείται, τόσο σε εθνικό, όσο και σε διεθνές επίπεδο. Παράλληλα, πραγματεύεται το θέμα του στρατηγικού σχεδιασμού που απαιτείται σε τοπικό επίπεδο για την επίτευξη πολιτιστικής προβολής του Δήμου Χαλανδρίου, με απώτερο στόχο την επίτευξη τοπικής αειφόρου ανάπτυξης.

Μέθοδος προσέγγισης της εργασίας αποτελεί τόσο η ποιοτική, όσο και η ποσοτική ανάλυση, ενώ λαμβάνεται επίσης υπόψη η πρακτική άλλων πόλεων σε διεθνές επίπεδο. Επιπλέον, αξιοποιείται η ελληνική και ξένη βιβλιογραφία, οι πηγές του διαδικτύου αλλά και οι συνεντεύξεις των αρμοδίων.

Το κύριο μέρος της εργασίας παρουσιάζει το σχεδιασμό και την άσκηση της πολιτιστικής πολιτικής από το Δήμο Χαλανδρίου.

Τέλος, με την παρούσα εργασία παρουσιάζεται η πολιτιστική προβολή και ανάδειξη του Δήμου Χαλανδρίου, που στόχο έχει να προσφέρει όλα τα εφόδια που απαιτούνται προκειμένου να εφαρμοστεί ένας ορθός στρατηγικός σχεδιασμός για τον πολιτισμό, ο οποίος θα αποτελέσει τη βάση για περαιτέρω εξέλιξη.

“Strategic Planning for the Cultural Promotion of Municipality of Halandri”

Keywords: Municipality of Halandri, Operational Programme, Culture, Cultural Management, Cultural Inheritance, Cultural Policy, Cultural Promotion, Strategic Planning

Abstract

Today culture is considered as one of the most important sectors for the achievement of social as much as financial development. The present assignment examines the concepts which are related to the cultural policy; the means and the ways in which it is applied in national as well as in international level. Furthermore, it discusses the topic of strategic planning which is required in local level for the accomplishment of the cultural promotion of municipality of Halandri with the aim to achieve the regional sustainable development.

The method of approach of the assignment is the qualitative as much as the quantitative, while the policy of other cities in international level is also taken into account. Moreover, Greek and English bibliography, sources from the internet and interviews from people in charge are employed.

The main part of the assignment presents the planning and application of the cultural policy of municipality of Halandri.

Finally, with the present assignment the cultural promotion and prominence of municipality of Halandri is presented, with purpose to offer all the requirements in order to implement the right strategic planning for the culture which will comprise the base for further development.

Περιεχόμενα

Περίληψη	
Abstract	
Κατάλογος Πινάκων	
Κατάλογος Διαγραμμάτων	
Κατάλογος Εικόνων.....	

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πολιτισμός Ανάπτυξη και Στρατηγική στους

Ο.Τ.Α 1

1.1 Πολιτισμός και πολιτική.....

 1

1.1.1 Η έννοια του πολιτισμού

 1

1.1.2 Ο ρόλος του πολιτισμού στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.....

 2

1.1.3 Έννοια και σημασία πολιτιστικής πολιτικής.....

 3

1.1.4 Στόχοι πολιτισμικής πολιτικής

 6

1.2 Στρατηγικός σχεδιασμός, ένα εργαλείο για την άσκηση πολιτισμικής πολιτικής.....

 9

1.2.1 Πολιτισμική πολιτική και Στρατηγική.....

 9

1.2.2 Η έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού

 11

1.2.3 Ο Στρατηγικός σχεδιασμός των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

 13

1.2.4 Η σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού στους Ο.Τ.Α.

 14

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Καλές πρακτικές πολιτιστικής προβολής... 15

2.1 Γενικά.....

 15

2.1.1 Το παράδειγμα της Βαρκελώνης

 15

2.1.2 Το παράδειγμα του Λονδίνου	19
2.1.3 Το παράδειγμα του Βόλου	22
2.1.4 Συμπεράσματα	25

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου 27

3.1 Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης του Δήμου Χαλανδρίου, στον τομέα του Πολιτισμού	27
3.1.1 Ανάλυση SWOT	34
3.2 Στρατηγικός σχεδιασμός και πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου	38
3.2.1 Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος	38
3.2.2 Ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος.....	46
3.2.3 Εναλλακτικές λύσεις και σχέδια δράσεις για νέες πηγές χρηματοδότησης	49

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Μεθοδολογία και αποτελέσματα έρευνας... 52

4.1 Μεθοδολογική προσέγγιση.....	52
4.2 Ερευνητική μέθοδος	52
4.3 Αποτελέσματα έρευνας.....	53

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ- ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ 55

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ - ΠΗΓΕΣ 62

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ..... 65

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

 65

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ.....

 71

Κατάλογος Πινάκων

Πίνακας 3.1, SWOT Ανάλυση.....	36
--------------------------------	----

Κατάλογος Διαγραμμάτων

Διάγραμμα 1.1, Η Στρατηγική ενός οργανισμού.....	12
Διάγραμμα 3.1, Άξονες.....	47

Κατάλογος Εικόνων

Εικόνα 2.1, Προβολή της κατασκευής στο Πομπλενού της Βαρκελώνης, που προκύπτει από το σχέδιο ανανέωσης 22 @ Urban.....	18
Εικόνα 2.2, Η γέφυρα του Ουέστμινστερ με το ομώνυμο ανάκτορο και τον πύργο του Μπιγκ Μπεν στο βάθος	20
Εικόνα 2.3, Τα διπλά στην πλειοψηφία τους λεωφορεία μαζί με το Μετρό, τους τηλεφωνικούς θαλάμους και τα μαύρα ταξί είναι σήμα κατατεθέν της πόλης διεθνώς	21
Εικόνα 2.4, Κτήριο Διοίκησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος.....	22
Εικόνα 3.1, Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου	27
Εικόνα 3.2, Παιδική Βιβλιοθήκη, Μίμης Βασιλόπουλος	30
Εικόνα 3.3, Η Φιλαρμονική του Δήμου Χαλανδρίου.....	31
Εικόνα 3.4, Το θέατρο της Ρεματιάς στο Χαλάνδρι.....	32
Εικόνα 3.5, Ξενάγηση με τη βοήθεια εφαρμογής augmented reality στο Guggenheim μουσείο στο Bilbao	44
Εικόνα Σ.Π.1, Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη	58
Εικόνα Σ.Π.2, Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη	59
Εικόνα Σ.Π.3, Διατηρητέο κτίριο Σαχάλα	60
Εικόνα Σ.Π.4, Μουσείο Νόμπελ στο Χαλάνδρι.....	61

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η πολιτιστική δραστηριότητα, η οποία τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται εντατικά, θεωρείται αναπόσπαστο μέρος της εξέλιξης του ατόμου και της κοινωνίας, ενώ προάγεται ως βασικός πυλώνας του σχεδιασμού στρατηγικής δράσης των περισσότερων Ευρωπαϊκών πόλεων καθώς συντελεί στην ανάπτυξη της αστικής ζωής και στη διατήρηση της κοινωνικής συνοχής.

Στις μέρες μας είναι γεγονός ότι ο κόσμος έχει αντιληφθεί τη σημασία που έχει ο πολιτισμός ως προς την ανάπτυξή του. Κάθε χώρα για να μπορέσει να ανταπεξέλθει στο συνεχόμενο παγκόσμιο ανταγωνισμό και να προωθήσει τη δική της πολιτιστική κληρονομιά, πρέπει να εφαρμόσει τη δική της πολιτιστική πολιτική.

Ο πολιτισμός πέρα από μέσο ανάπτυξης των κοινωνιών, κυρίως αποτελεί στόχο επίτευξης, σαφώς μάλιστα περιλαμβάνει τις παραδόσεις, το αξιολογικό υπόβαθρο και τον ιδιαίτερο τρόπο ζωής των κοινωνιών και των κοινωνικών ομάδων.

Οι σύγχρονες συνθήκες ζωής επιβάλλουν τη μετατόπιση του ενδιαφέροντος και των δράσεων από ένα μοντέλο ανάπτυξης που επικεντρώνεται στην οικονομία, σε ένα μοντέλο πολιτισμοκεντρικό¹ το οποίο διαφέρει από το προηγούμενο κατά το ότι αποτιμά τον πολιτισμό από απλό παράγοντα της ανάπτυξης σε ένα βασικό μέσον και κεντρικό στόχο αυτής². Έτσι, κάθε σύγχρονη πόλη, προσπαθεί να εξασφαλίσει τα μέσα επιβίωσής της και να προωθήσει την ανάπτυξή της βασισόμενη κατά το δυνατόν στην προβολή του πολιτισμού της παρά το συνεχιζόμενο ανταγωνισμό.

Η παρούσα εργασία αναφέρεται στο στρατηγικό σχεδιασμό και τις ενέργειες εκείνες που θα μπορούσε να κάνει ο Δήμος Χαλανδρίου, ώστε να καταφέρει να ασκήσει μία ενιαία πολιτιστική πολιτική και να κατορθώσει έτσι να επιτύχει την πολιτιστική του προβολή σε

¹ www.elesme.gr , www.survey.ntua.gr/main/studies/environ/keimena/rokos

² Πασχαλίδης, Γρ. (2002), *Η συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη* (σελ. 230). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

εθνικό και διεθνές επίπεδο, δίνοντας λύση στο πρόβλημα της έλλειψης πολιτιστικής προβολής.

Έως τώρα, όσον αφορά, το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου Χαλανδρίου, ήταν το ετήσιο τεχνικό πρόγραμμα του Δήμου, που στο σύνολό του, περιλαμβάνει τεχνικά έργα και δράσεις, καθώς και τις εκάστοτε προεκλογικές δεσμεύσεις των Δημάρχων, γεγονός που καταδεικνύει την έλλειψη στρατηγικού σχεδιασμού μέχρι και σήμερα.

Οι περισσότερες πόλεις της Ευρώπης που δεν διέθεταν μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά έχουν το πρόβλημα της έλλειψης στρατηγικού σχεδιασμού στον τομέα της πολιτιστικής προβολής, όπως για παράδειγμα η πόλη του Λονδίνου, της Βαρκελώνης καθώς και του Βόλου.

Σκοπός της εργασίας είναι ο στρατηγικός σχεδιασμός, σε βάθος τετραετίας και με γνώμονα τις δυνατότητες και τα προνόμια που μπορούν να προκύψουν από τη σωστή αξιοποίηση των Τομεακών Προγραμμάτων αλλά κυρίως του Περιφερειακού Προγράμματος Απτικής Ελλάδας του ΕΣΠΑ, για την πολιτιστική προβολή της πόλης του Χαλανδρίου. Επιπλέον ο σωστός σχεδιασμός θα οδηγήσει στη ενίσχυση της πολιτιστικής ταυτότητας, αλλά και στη διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς της πόλης και γενικά στην καλύτερη ποιότητας ζωής των πολιτών, επιτυγχάνοντας αειφόρο ανάπτυξη. Επίσης, διερευνάται η επικοινωνιακή πολιτική για τον πολιτισμό, οι χρηματοοικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι και η ανταπόκριση του κοινού στα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου Χαλανδρίου.

Με βάση τα παραπάνω, το κεντρικό ερώτημα της εργασίας είναι: «Η πόλη του Χαλανδρίου μπορεί να ισχυροποιήσει τη θέση της, μέσω της επίτευξης πολιτιστικής ανάπτυξης, αλλά κι μέσω της προβολής της, σ' ένα συνεχές ανταγωνιστικό περιβάλλον;» Πάνω σ' αυτό το ερώτημα θα προσπαθήσουμε ν' αναλύσουμε το στρατηγικό σχεδιασμό για την πολιτιστική προβολή και συντήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς του Δήμου Χαλανδρίου και να εφαρμόσουμε νέους τρόπους σχεδίασης.

Κίνητρο για την εκπόνηση της εργασίας αποτέλεσε η πρόκληση για τη δημιουργία επιχειρησιακών σχεδίων (στρατηγικός σχεδιασμός), η προσπάθεια τόνωσης της πολιτιστικής ταυτότητας της πόλης και η διάσωση αλλά και προβολή της πολιτιστικής της κληρονομιάς.

Η εργασία περιλαμβάνει το θεωρητικό και εμπειρικό μέρος. Χρησιμοποιήθηκαν τόσο ποσοτικά στοιχεία (στατιστικά στοιχεία) όσο και ποιοτικά (συνέντευξη) για τις ανάγκες εκπόνησής της. Το υλικό της προέρχεται και αξιοποιεί, τη διαθέσιμη σχετικής βιβλιογραφίας και ψηφιακής αρθογραφίας, στοιχεία και υλικό από το Δήμο Χαλανδρίου, επίσημες ιστοσελίδες άλλων πόλεων, συνέντευξη με τον Αντιδήμαρχο της πόλης και τον υπεύθυνο για θέματα πολιτισμού. Επίσης χρησιμοποιήθηκε και η SWOT ανάλυση, για να εντοπίσει τις σημαντικότερες ευκαιρίες - απειλές, πλεονεκτήματα - αδυναμίες, καθώς και όλα τα θέματα-προβλήματα που αντιμετωπίζει ο Δήμος Χαλανδρίου, σ' ένα σύγχρονο αστικό περιβάλλον.

Η εργασία διακρίνεται σε δύο μέρη. Στο πρώτο μέρος της εργασίας αναλύθηκαν τα εξής:

- Στο πρώτο κεφάλαιο δημιουργήθηκε το θεωρητικό υπόβαθρο. Αναλύθηκαν όλες οι απαραίτητες έννοιες που χρησιμοποιήθηκαν στην εργασία στοχεύοντας στην κατανόηση του θέματος της εργασίας από τον αναγνώστη, καταγράφοντας τους τρόπους που μπορεί μια πόλη να προβληθεί πολιτιστικά. Αναλύθηκαν έννοιες όπως ο πολιτισμός, η πολιτιστική προβολή και άλλες, δίνοντας βεβαίως βαρύτητα στην έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού. Ακολούθως έγινε μία καταγραφή, όλων των τρόπων με τις οποίες μία πόλη μπορεί να προβληθεί πολιτιστικά, η οποία είναι απαραίτητη για τον στρατηγικό σχεδιασμό που ακολούθησε.
- Στο δεύτερο κεφάλαιο παρατέθηκαν παραδείγματα άλλων πόλεων, που αναφέρονται στην επίλυση του προβλήματος του στρατηγικού σχεδιασμού για την πολιτιστική προβολή τους. Παρουσιάζεται και η διεθνή πρακτική, εστιάζοντας στο παράδειγμα της πόλης του Λονδίνου, της Βαρκελώνης καθώς και του Βόλου. Το κεφάλαιο αυτό έχει σαν στόχο να αναδείξει τις ενέργειες άλλων πόλεων ώστε να καταστούν ισχυρές και να προβληθούν μέσω του πολιτισμού, καθώς επίσης και να υποδείξει καλές και χρήσιμες πρακτικές για την πόλη του Χαλανδρίου.

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας αναλύθηκαν τα εξής:

- Στο τρίτο κεφάλαιο έγινε μία σύντομη παρουσίαση – καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης της πόλης του Χαλανδρίου γενικά και πιο εκτενέστερα στον τομέα του πολιτισμού. Μελετήθηκε ο τρόπος που ασκείται η πολιτική γενικά με τα πολιτικά ζητήματα του Δήμου, στο βαθμό που συμβάλει στην αύξηση του οικονομικού

παράγοντα και στην επίτευξη της κοινωνικής συνοχής, με σκοπό να αναδείξει όλους τους τρόπους που μπορεί η πόλη να διαφυλάξει και να προωθήσει την πολιτιστική της κληρονομιά μέσα από ένα ορθό στρατηγικό σχεδιασμό. Επίσης, παρουσιάστηκε η εφαρμογή της SWOT ανάλυσης. Στόχος του εν λόγω κεφαλαίου είναι να παρουσιάσει τυχόν ελλείψεις στρατηγικού σχεδιασμού, προβολής της πόλης και συνεπώς πολιτιστικής πολιτικής. Ακόμα, αναδείχθηκε ο στρατηγικός σχεδιασμός της πόλης του Χαλανδρίου ώστε να επιτευχθεί η πολιτιστική του προβολή. Αναλύθηκαν όλα τα βήματα του στρατηγικού σχεδιασμού και καταγράφηκαν οι ενέργειες του Δήμου για ένταξη έργων στο ΕΣΠΑ και χρηματοδότηση τους από το πρόγραμμα. Σκοπός του κεφαλαίου είναι να καταδείξει όλους του εφικτούς τρόπους με τους οποίους η πόλη μπορεί να συντηρήσει και να προωθήσει την πολιτιστική της κληρονομιά μέσα από ένα στρατηγικό σχεδιασμό τετραετίας, ο οποίος θα αποτελέσει τη βάση για περαιτέρω συνέχιση μίας ενιαίας και σύγχρονης πολιτιστικής πολιτικής.

- Στο τέταρτο κεφάλαιο έγινε μία σύντομη μεθοδολογική προσέγγιση, μέσα από τη μέθοδο της ερευνητικής συνέντευξης, με σκοπό τη συλλογή πληροφοριών από τους συνεντευξιζόμενους διαμέσου προκαθορισμένων ερωτήσεων. Επίσης, αναφέρθηκαν τα συμπεράσματα που προέκυψαν από τις συνεντεύξεις μέσω ερωτηματολογίου για τις ανάγκες της έρευνας, προκειμένου να εξεταστούν οι απόψεις του Αντιδημάρχου Πολιτισμού και του αρμόδιου υπάλληλου της Δ/σης Πολιτισμού, αναφορικά με την πολιτιστική κατάσταση του Δήμου, το στρατηγικό σχεδιασμό στον τομέα του Πολιτισμού, την επικοινωνιακή πολιτική που επιλέγει ο Δήμος, καθώς και τις ενέργειες σχετικά με την πολιτιστική προβολή και προώθηση του Δήμου.
- Τέλος, εξάχθηκαν γενικά συμπεράσματα αναφορικά με την πολιτιστική πολιτική του Δήμου και την καταγραφή προτάσεων που στοχεύουν στη βελτίωση των ανεπαρκειών και των ελλείψεων καθώς τέθηκαν προτάσεις -συγκεκριμένες ιδέες και λύσεις που θα συντελέσουν στην πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Πολιτισμός, Ανάπτυξη και Στρατηγική στους Ο.Τ.Α.

1.1 ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ

1.1.1 Η έννοια του πολιτισμού

Η έννοια του πολιτισμού κατανοήθηκε κατά τον 18^ο και 19^ο αιώνα σε συνάρτηση με τον ορθό λόγο και την πρόοδο της επιστημονικής γνώσης. Παράλληλα, το περιεχόμενο που προσλάμβανε η έννοια σε διαφορετικές φάσεις της ιστορίας, άλλαζε σύμφωνα με το αξιολογικό περιεχόμενο της κάθε κοινωνίας³. Ο όρος πολιτισμός αναφέρεται στο σύνολο, αξιακών, ηθικών, εθμικών, γνωστικών και εμπειρικών στοιχείων που έχουν διαμορφωθεί κατά τη διάρκεια της ιστορικής πορείας μιας κοινωνίας από αυτή την ίδια κοινωνία, υπερβαίνοντας τον ατομικό χαρακτήρα με διάρκεια στο χρόνο και μεταφέρονται κληρονομικά από γενιά σε γενιά. Η έννοια του πολιτισμού αντιδιαστέλλεται προς την κουλτούρα, η οποία χαρακτηρίζεται από την πνευματική, καλλιτεχνική και πολιτισμική παράδοση που διαμορφώνουν την πολιτισμική ταυτότητα μιας κοινωνίας.

Σύμφωνα με την «Οικουμενική Διακήρυξη της UNESCO για την Πολιτιστική Πολυμορφία», που έγινε αποδεκτή από τη Γενική Διάσκεψη του 2001, η προώθηση και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και πολυμορφίας αποτελεί «ηθική επιταγή, άρρηκτα συνδεδεμένη με τον σεβασμό για την αξιοπρέπεια του ατόμου». Η διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής πολυμορφίας αξιολογείται σήμερα ως «τόσο απαραίτητη για την ανθρωπότητα, όσο και η βιοποικιλότητα για τη φύση». Επίσης, ο σύγχρονος ευρωπαίος διανοητής Edgar Morin, έχει επανειλημμένως τονίσει

³ Πασχαλίδης, Γρ. (2002), *Η συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη*. Στο Γρ. Πασχαλίδης & Αι. Χαμπούρη-Ιωαννίδου, *Εισαγωγή στον Πολιτισμό* (σελ. 53). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

ότι «μια πολιτική για την ανθρωπότητα, είναι μια πολιτική που σέβεται το άτομο στην ολότητά του, την ανάγκη για αλληλεγγύη και την ανθρώπινη πολυμορφία»⁴.

1.1.2 Ο ρόλος του πολιτισμού στην οικονομική ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Ένας από τους τέσσερις πυλώνες που στηρίζουν τη βιώσιμη ανάπτυξη, συντελώντας παράλληλα στη διατήρηση των υπολοίπων τριών πυλώνων, οι οποίοι συνίστανται στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη και περιβαλλοντική προστασία. Μια ιδέα η οποία εντοπίζεται σε βασικά πολιτικά κείμενα και έχει αρχίσει να καταλαμβάνει θέση στη συνείδηση των ατόμων της κοινωνίας, είναι ο πολιτισμός, ως φορέας ενοποίησης δημιουργικής δραστηριότητας και ανάπτυξης των κοινωνιών. Παράλληλα, ο πολιτισμός καθορίζει τις μεθόδους αξιοποίησης και ενίσχυσης της θέσης του, μέσα από μια συνολική κατανόησή του, ως μοχλό ανάπτυξης των τοπικών κοινωνιών.

Στο αναπτυξιακό μοντέλο που δρομολογείται στην Ευρώπη στο πλαίσιο της νέας οικονομίας, σημαντική θέση κατέχει και ο Πολιτισμός, ως ένας τομέας που μπορεί να παράξει υψηλή προστιθέμενη αξία και να συγκρατήσει τον πυρήνα της κοινωνικής προόδου και ενσωμάτωσης, αλλά και της ανάπτυξης της κοινωνικής ευθύνης.

Σημαντικό ρόλο στο αναπτυξιακό μοντέλο, στο πλαίσιο της νέας οικονομίας προς την Ευρώπη, κατέχουν η γνώση και η αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορίας και Επικοινωνίας, η διασυνδεδεμένη και χωρίς κοινωνικούς διαχωρισμούς και αποκλεισμούς ανάπτυξη, η απομάκρυνση φαινομένων βίας και ρατσισμού, η δημιουργία υψηλών επιπέδων απασχόλησης και κοινωνικής προόδου.

Έτσι, ο πολιτισμός και η πολιτιστική κληρονομιά προσδίδουν δυνατότητες στρατηγικής δράσης τοπικού, εθνικού και ευρωπαϊκού χαρακτήρα, οι οποίες μπορούν να αναδείξουν σημαντικές προοπτικές οικονομικής ανάπτυξης. Ταυτόχρονα λοιπόν, ο πολιτισμός παρουσιάζει ένα αναπτυξιακό χαρακτήρα που εμπερικλείει την παιδεία, σε

⁴ Γενική Γραμματεία Πολιτισμού, 2013

συνάρτηση με την άριστη επίδοση και επενεργεί με άμεσο και συγκεκριμένο τρόπο στην ενίσχυση της ποιότητας ζωής και του περιβάλλοντος των τοπικών κοινωνιών.

Η συνειδητοποίηση της αμφίδρομης σχέσης, μεταξύ οικονομικής ανάπτυξης και πολιτισμού, ανέδειξε τη σημασία του πολιτισμού μέσα στην τοπική ανάπτυξη, μέσω της μεγέθυνσης των εσόδων του κράτους, την αύξηση των θέσεων εργασίας και των επενδύσεων καθώς και λοιπών οικονομικών δραστηριοτήτων⁵.

Εν κατακλείδι, ο ρόλος του πολιτισμού για την κοινωνία, είναι κεντρικής σημασίας, διότι διαμέσου της παραγωγής πολιτισμικών προϊόντων συντελεί στην αύξηση του επιπέδου της ποιότητας ζωής, διαμορφώνει τις δυνάμεις δημιουργικότητας, ενώ συνιστά κεφάλαιο κοινωνικής αξίας για τις μελλοντικές γενιές. Τέλος, ο πολιτισμός παίζει ρόλο στη διασφάλισή της ανάπτυξης που βασίζεται σε βιώσιμα μέσα, όπως μνημεία, λαϊκή παράδοση, καλλιτεχνικά έργα, κλπ.

1.1.3 Έννοια και σημασία πολιτιστικής πολιτικής

Ως Πολιτιστική Πολιτική ορίζεται το σύνολο στοχεύσεων, χρονοδιαγραμμάτων και σχεδιασμών που τίθεται σε ενέργεια από κάθε Εθνική Κυβέρνηση, σε συνάρτηση με τον πολιτιστικό τομέα (η άσκηση της πολιτιστικής πολιτικής της χώρας μας έχει ανατεθεί στο Υπουργείο Πολιτισμού, με το Π.Δ. 323/1989, με το οποίο οι ΟΤΑ αποκτούν δικαιοδοσία χάραξης πολιτιστικής πολιτικής, σύμφωνα με την όλη αντίληψη συντρεχουσών, ειδικών υπευθύνων δράσεων που τίθενται σε ισχύει ταυτόχρονα με τις «κατά αποκλειστικότητα»)⁶. Η Πολιτιστική Πολιτική δεν περιορίζεται στην θεσμική διαχείριση, αλλά προπαντός αποφασίζει για τον τρόπο διαχείρισης της πολιτισμικής περιουσίας. Η έννοια της διαχείρισης των πολιτισμικών πόρων αναφέρεται στις

⁵ Γκαντζιάς, Γ.& Κορρές, Γ. (2011). *Πολιτιστική Οικονομία και Χορηγίες: Οικονομική Διαχείριση και Ανάπτυξη Πολιτισμικών Μονάδων* (σελ. 41). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

⁶ Μπιτσάνη, Ε. (2002). *Η τοπική πολιτική ανάπτυξη στην Ελλάδα και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. 1980-2000*. (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή). (σελ. 84). Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.

μεθόδους και στις εφαρμογές που ενισχύουν τον πολιτισμό⁷. Η εν λόγω έννοια προσδιορίζει α) την εξασφάλιση του τρόπου να προωθηθεί μια συγκεκριμένη καλλιτεχνική και πολιτιστική δράση και β) τη διαμόρφωση των προϋποθέσεων που θα εκπληρώσουν τους σκοπούς της χώρας σε καλλιτεχνικό, κοινωνικό, πολιτικό, παιδαγωγικό και ψυχολογικό επίπεδο.

Οι κυριότεροι στόχοι της πολιτικής που αφορά τον πολιτισμό συνίστανται στη διατήρηση, προβολή - ανάδειξη και ανάπτυξη του πολιτιστικού πλούτου. Ο όρος πολιτιστικός πλούτος αναφέρεται στα αγαθά που προέρχονται από την ανθρώπινη παραγωγή και αποσκοπούν στην προάσπιση και ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς, όπως αυτή καθορίζεται στο ν. 3028/2002 (ΦΕΚ 153 Α728.6.2002). Μέρος των στοχεύσεων αποτελεί επίσης η ανάπτυξη και ανάδειξη του νεότερου και σύγχρονου πολιτισμού και εμπειρικλείει δραστηριότητες που στοχεύουν ιδιαίτερα στην παραγωγή, προώθηση και προβολή του λόγου, των εικαστικών τεχνών, της μουσικής, των καλλιτεχνικών δράσεων κλπ.

Επιπλέον, ο όρος πολιτιστικές δραστηριότητες αναφέρεται στις δράσεις που στοχεύουν στη διαμόρφωση ενός πολιτιστικού προϊόντος που παράγεται στα πλαίσια ειδικών πολιτιστικών διεργασιών σε επίπεδο πραγματικότητας αλλά και σε επίπεδο ψηφιακής τεχνολογίας⁸. Ο όρος περιγράφει κατά κύριο λόγο τις δράσεις αναφορικά με τον πολιτισμό του πνεύματος και ιδιαιτέρως της γνώσης, της τέχνης, των πολιτιστικών δρώμενων και της λαϊκής παράδοσης (τον όρο λαϊκό πολιτισμό τον συναντούμε συνήθως ως μαζική ή ποπ κουλτούρα που είναι τα ευρεία πολιτιστικά στοιχεία σε κάθε δεδομένη κοινωνία που διακονίζονται μέσω της ιδιοματικής της γλώσσας). Περιλαμβάνει τις καθημερινές αλληλεπιδράσεις, τις ανάγκες και τις επιθυμίες, τις πολιτιστικές «στιγμές» που συνθέτουν την καθημερινή ζωή του λαού μιας κοινωνίας. Μπορεί να περιλαμβάνει οποιοδήποτε αριθμό των πρακτικών, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν το μαγείρεμα, την ενδυμασία, την κατανάλωση, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης και τις πολλαπλές πτυχές της ψυχαγωγίας, όπως αθλητικές εκδηλώσεις και λογοτεχνία.

⁷ Μπιτσάνη, Ε. (2004). *Πολιτισμική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη*. (σελ. 70). Αθήνα: Διόνικος.

⁸ (www.et.gr).

Συμπερασματικά οι κυριότεροι σκοποί της πολιτικής που διαμορφώνει τον πολιτισμό είναι οι εξής:

- Η διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς⁹ και της πολιτιστικής ταυτότητας. Η πολιτιστική ταυτότητα είναι ένα στοιχείο σύνθετο και πολυ-επίπεδο. Για τον Ευρωπαϊό πολίτη συνήθως αποτελείται από τα εξής επίπεδα: το ευρύτερο ευρωπαϊκό που σχετίζεται με την κοινή ιστορία, κληρονομιά ή/και αξίες; το εθνικό επίπεδο που οριοθετείται από τα πλαίσια της χώρας μέλους, από τους τομείς διοίκησης, τη θεσμική οργάνωση, τις πολιτικές διαχείρισης, το γλωσσικό πλαίσιο, τις μορφές λόγου και τις καινοτομίες.¹⁰ Τέλος, σε περιφερειακό επίπεδο η πολιτιστική ταυτότητα εκδηλώνεται μέσω των εθίμων, του θρησκευματος, του γλωσσικού ιδιώματος και της ιδιαίτερης γεωγραφικής θέσης, ενίοτε ο περιφερειακός αυτός χαρακτήρας ξεπερνά τα εθνικά όρια.
- Η διεύρυνση της δημιουργίας του καλλιτεχνικού και πνευματικού ορίζοντα.
- Ο ενεργός ρόλος των ατόμων στη διαμόρφωση των πολιτιστικών δρώμενων και η συμμετοχή σε κοινές εμπειρίες μέσω αυτών.
- Η ενίσχυση των παραγόντων που ευνοούν την επικοινωνία με ξένες χώρες καθώς και την ανάδειξη της πολιτιστικής εικόνας του Ελληνικού πολιτισμού σε εξωτερικό¹¹.

Συμπερασματικά, ο πολιτισμός οδηγεί τα κράτη αλλά και σε τοπικό επίπεδο τις περιφέρειες και τους Δήμους σε μία άσκηση πολιτικής με σκοπό κυρίως τη δημιουργία πολιτιστικών δραστηριοτήτων, την προστασία της πολιτιστικής τους ταυτότητας και κληρονομιάς αλλά και την προβολή αυτής.

Καθώς ο σύγχρονος κόσμος χαρακτηρίζεται από τον ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο και κυριαρχεί από την ανάπτυξη των νέων τεχνολογιών και δη του διαδικτύου, επιβάλλεται η εφαρμογή νεωτερικών μεθόδων διαχείρισης. Επίσης, εγείρουν την αναγκαιότητα συγκρότησης ενός πλαισίου πολιτικής σε περιφερειακό και

⁹ (<http://portal.unesco.org/culture/en/ev.php>).

¹⁰ (<http://www.eocf-ai.org/peof.php>).

¹¹ Μπιτσάνη, Ε. (2002), *Η τοπική πολιτική ανάπτυξη στην Ελλάδα και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. 1980-2000*. (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή). (σελ.71). Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.

πολιτιστικό επίπεδο το οποίο θα δύναται να διαχειριστεί αποτελεσματικά την διαμόρφωση πολιτιστικών δράσεων σε παγκόσμιο πολιτισμικό επίπεδο.

1.1.4 Στόχοι πολιτισμικής πολιτικής

Κάποιοι από τους στόχους της πολιτικής για τον πολιτισμό, παρουσιάζονται ως ταυτόσημοι στις εξελιγμένες χώρες. Οι κυριότεροι από τους στόχους αυτούς είναι η προάσπιση της πολιτιστικής κληρονομιάς και της πολιτιστικής ταυτότητας, η προώθηση της καλλιτεχνικής και πνευματικής δραστηριότητας με βάση τα σύγχρονα δεδομένα καθώς και η αύξηση των δυνατοτήτων των πολιτών να συμμετέχουν ενεργά στα πολιτιστικά τεκταινόμενα¹².

Η πολιτιστική κληρονομιά και ο πολιτιστικός πλούτος συνιστούν σημαντικούς παράγοντες που συντελούν στην πρόοδο του πολιτισμού¹³. Ο πολιτιστικός πλούτος παραπέμπει στα πολιτιστικά αγαθά. Με τον όρο πολιτιστικά αγαθά αναφερόμαστε στα «τα κινητά και ακίνητα αγαθά, που έχουν μεγάλη σημασία για την πολιτιστική κληρονομιά κάθε λαού». Ο όρος ακίνητα αγαθά παραπέμπει σε αρχιτεκτονικά και αρχαιολογικά μνημεία, χώρους αρχαιολογικής αξίας και οικοδομικά συγκροτήματα, ενώ στα κινητά περιλαμβάνονται καλλιτεχνικά έργα, συγγράμματα, έντυπο υλικό κ.ά¹⁴. Με την έννοια πολιτιστική κληρονομιά εννοούμε όσα αναφέρονται παραπάνω καθώς και μνημεία φυσικού χαρακτήρα (π.χ σπήλαια).

Η πολιτιστική κληρονομιά, έχει στόχο να αποδώσει την ικανότητα διατήρησης στοιχείων που μαρτυρούν πληροφορίες σχετικά με το μακρινό και πρόσφατο παρελθόν σε οικουμενικό επίπεδο, συγκροτώντας συλλογική δεξαμενή μνήμης και χαρακτηριστικό που διαμορφώνει συλλογική ταυτότητα, με απώτερο σκοπό να μεταφερθεί στις μελλοντικές γενιές¹⁵. Από την άλλη, η έννοια των πολιτιστικών

¹² Χαμπούρη-Ιωαννίδου, Αικ. (2002), *Η πολιτιστική βιομηχανία- Ο κόσμος της τέχνης*. Στο Γρ. Πασχαλίδης & Αικ. Χαμπούρη Ιωαννίδου, τόμος Α', (σελ. 17). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

¹³ Κύρκος, Σ., (2008), *Η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον 21^ο αιώνα*. (2008:ΕΔΥ)

¹⁴ Κόνσολα, Ν. (1995). *Η Διεθνής Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς*. Αθήνα: (σελ. 26). Παπαζήση.

¹⁵ http://portal.unesco.org/en/ev.php-URL_ID=13637&URL_DO=DO_TOPIC&URL

αγαθών αντιπαρατίθεται προς εκείνη της πολιτιστικής κληρονομιάς ως μη επαρκής και μη κατάλληλη να αποδώσει την ευρεία κλίμακα θεμάτων που θέτει η τελευταία. Η έννοια της πολιτιστικής κληρονομιάς εμπερικλείει ανάμεσα σε άλλα στοιχεία μη υλικού περιεχομένου όπως, ο χορός, η λαϊκή τέχνη κλπ., τα οποία τίθενται υπό την προστασία του νόμου πλέον σε τοπική και παγκόσμια κλίμακα.

Η Σύμβαση της Χάγης (UNESCO, 1954), καθορίζει την προστασία της με βάση τις έννοιες της «διαφύλαξης» και του «σεβασμού». Η διαφύλαξη αφορά, σύμφωνα με τον Κύρκο, την «αντιμετώπιση ενδεχόμενων κινδύνων από πολεμικές συρράξεις ενώ ο σεβασμός αφορά την αποχή από πράξεις που μπορεί να απειλήσουν την ακεραιότητα των πολιτιστικών αγαθών σε καιρό πολέμου». Την ευθύνη για την προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς, σύμφωνα με τον ίδιο, έχουν «καταρχήν οι αρμόδιες εθνικές αρχές, οι οποίες λαμβάνουν μέριμνα για τη χρηματοδότηση, τη διατήρηση και συντήρησή της. Παράλληλα, επειδή κάποια μνημεία ή χώροι αποκτούν οικουμενική σημασία, αναγνωρίζεται η συλλογική ευθύνη της διεθνούς κοινότητας, η οποία παρέχει συμπληρωματική συνδρομή, ως προς τις εθνικές δράσεις»¹⁶.

Πέρα από τα πολιτιστικά στοιχεία μνημειακού χαρακτήρα και εκείνα που έχουν υλικό χαρακτήρα με διάρκεια στο χρόνο, παρουσιάζεται μια άλλου είδους κληρονομιά που χαρακτηρίζεται ως άυλη και εμπερικλείει παραδόσεις ομάδων και συλλογικοτήτων, αφηγηματικά δρώμενα, μυθολογικά στοιχεία, έμμετρο λόγο, καλλιτεχνικές εκφράσεις που εμπεριέχουν κίνηση, εθιμικές παραδόσεις, τεχνικές μεθόδους, παραγωγής, γνώσης που κληροδοτείτε από τις προηγούμενες γενιές και μεταφέρεται στις νεότερες μέσω προφορικού λόγου, ώστε να διασωθεί η πολιτιστική παράδοση¹⁷.

Στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού, η πολιτεία λαμβάνει και εφαρμόζει μέτρα που στόχο έχουν την ποιοτική άνοδο της οικονομικής και κοινωνικής ζωής των ανθρώπων που εργάζονται για την πνευματική και καλλιτεχνική δημιουργία, ούτω

[SECTION=201.html](#) Ανακτήθηκε 29.02.2019

¹⁶ Κύρκος, Σ., (2008), *Η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον 21^ο αιώνα.*, (2008:ΕΔΥ).

¹⁷ Κύρκος, Σ., (2008), *Η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον 21^ο αιώνα.*, (2008:ΕΔΥ).

σώστε, να συντελέσει στην υποστήριξη της δημιουργικότητάς τους και την ενίσχυση της επικοινωνίας τους με το κοινό¹⁸. Σ' αυτό το πλαίσιο, προσπαθεί να στηρίζει με διάφορες επιχορηγήσεις Νομικά Πρόσωπα που αναπτύσσουν σημαντική πολιτιστική δραστηριότητα, με στόχο τη διευκόλυνση της διάδοσης καλλιτεχνικής και πνευματικής δημιουργίας, εποπτεύοντας τους θεσμούς όπως είναι το κρατικό θέατρο, η κρατική ορχήστρα, η όπερα, η πινακοθήκη κλπ¹⁹.

Ο τελευταίος στόχος της πολιτικής για την πολιτισμική ανάπτυξη σχετίζεται με το δικαίωμα πρόσβασης του κοινωνικού συνόλου στα πολιτιστικά δρώμενα.²⁰ Επίσης, δίνει έμφαση στη διάδοση των πολιτιστικών αγαθών και στην προώθηση της κινητοποίησης των πολιτών αναφορικά με την διατήρηση των πολιτιστικών πόρων. Η ενσωμάτωση της πολιτιστικής κληρονομιάς στην κοινωνικοοικονομική σφαίρα, διευκολύνει την πρόσβαση και την επικοινωνία των πολιτών με την πολιτιστική κληρονομιά, ενσωματώνει τη σύγχρονη κοινωνική ζωή και την καλλιέργεια μέσα από την εκπαίδευση των πολιτών και τη σημασία της προστασίας της. Ακόμα, περιλαμβάνει τη βελτίωση των πολιτιστικών υποδομών με εξοπλισμό αρχαιολογικών χώρων, αναβάθμιση των μουσειακών εκθέσεων, εκμετάλλευση των νέων τεχνολογιών αλλά και τη βελτίωση της πρόσβασης στο πλατύ κοινό και σε επιμέρους κοινωνικές ομάδες συμπεριλαμβανομένων και των ατόμων με αναπηρία στην προσπάθεια καταπολέμησης του κοινωνικού αποκλεισμού και του ρατσισμού.

Τα παραπάνω υποδηλώνουν το χαρακτήρα μιας πολιτιστικής δημοκρατίας η οποία σέβεται το αξιολογικό υπόβαθρο των κοινωνικών ομάδων, χωρίς να λαμβάνει υπόψη ηλικία, κοινωνική τάξη, φύλο, ή εθνική προέλευση. Όλοι έτσι είναι σε θέση να μετέχουν άμεσα της γνώσης και αξιοποιώντας τις δυνατότητες έκφρασης και δημιουργίας. Από τη δεκαετία του '90 τα νέα Ευρωπαϊκά δεδομένα που διαμόρφωσε η παγκοσμιοποίηση, επέβαλαν αλλαγές. Με την ανάδυση του μεταναστευτικού

¹⁸ Κόνσολα, Ν. (2006), *Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική*. (σελ. 44). Αθήνα: Παπαζήση

¹⁹ Χαμπούρη -Ιωαννίδου, Αικ. (2002), *Η δομή του πολιτισμού στην Ελλάδα*. Στο Α. Αθανασοπούλου, Ε. Γλύτση & Αικ. Χαμπούρη-Ιωαννίδου, *Οι Διαστάσεις των Πολιτισμικών Φαινομένων*, τόμος Β', (σελ. 35-44). Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

²⁰<http://ecoc2021.culture.gr/el/%ce%b9%cf%83%cf%84%ce%bf%cf%81%ce%b9%ce%ba%cf%8c/> Ανακτήθηκε 29.02.2019, https://eieusis2021.eu/wp-content/uploads/2016/11/ELEUSIS21_BID_BOOK_2016_GR_outline.pdf Ανακτήθηκε 29.02.2019

ζητήματος και της ξενοφοβίας, προέκυψε η αναγκαιότητα πολλαπλότητα και πλουραλισμού, που παραπέμπουν στη δυνατότητα από κοινού μετοχής των διαφόρων ομάδων στα πολιτιστικά δρώμενα και στην ελεύθερη πολιτιστική έκφραση²¹.

1.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ, ΕΝΑ ΕΡΓΑΛΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

1.2.1 Πολιτισμική πολιτική και Στρατηγική

Η πολιτιστική πολιτική αποτελεί αναμφισβήτητα ένα σημαντικότερο μέρος του στρατηγικού σχεδιασμού, με σκοπό να επιτευχθούν οι προαναφερθέντες στόχοι.

Στο κοινωνικό πεδίο δίνεται η δυνατότητα να κατανοηθεί ο πολιτισμός ως στοιχείο πολιτικής διαχείρισης. Η πολιτική που διαχειρίζεται τον πολιτισμό θεωρείτε πυλώνας στον οποίο στηρίζεται η ποιοτική βελτίωση της αστικής ζωής. Είναι δύσκολο να εντοπιστεί η ιδανική πολιτική για τον πολιτισμό, με βάση έναν στρατηγικό σχεδιασμό που θα οδηγήσει την προάσπιση, την ενίσχυση και την άνοδο της ποιότητας ζωής προς όφελος της τοπικής κοινότητας.

Διανύοντας τα μισά της δεύτερης δεκαετίας του εικοστού αιώνα οφείλει η πολιτιστική πολιτική ν' αποσυνδεθεί από παρελθούσες πολιτικές των τελευταίων δεκαετιών. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί με την ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών που στηρίζονται στη δημιουργική ικανότητα, στην καινοτόμα δράση, στην πρόοδο της τεχνολογίας και σ'ένα εξειδικευμένο καταρτισμένο και με άρτια εκπαίδευση προσωπικό που θα πραγματώσει το όραμα του πολιτισμού.

Η μεθόδευση των τεχνικών που διαχειρίζονται τον πολιτισμό, συγκροτεί μέρος ενός ευρύτερου σχεδίου και εγκαθιδρύεται ως διάσταση πολιτική διαχείρισης, με ποικίλα πεδία όπως: οικονομικό, περιβαλλοντικό, οικονομικό, πολιτικό, πολιτιστικό-καλλιτεχνικό και εκπαιδευτικό. Κύριος στόχος της πολιτικής για την πολιτιστική

²¹ Κόνσολα, Ν. (2006), *Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική*. (σελ. 51). Αθήνα: Παπαζήση

κληρονομιά, είναι η διαφύλαξη της πολιτικής κληρονομιάς και η ποιοτική άνοδος της ζωής.

Το περιεχόμενο του πολιτιστικού σχεδιασμού αφορά την συγκρότηση συγκεκριμένων στρατηγικών δράσης και στοχευμένη διαχείριση των πόρων που προέρχονται από τον πολιτισμό και διατίθεται για αυτόν για την ανάπτυξη των αστικών και κοινωνικών πόλων²². Η κοινωνική διάσταση αναδεικνύεται σε σημαντική πτυχή που διαμορφώνει την πολιτιστική πολιτική και σύμφωνα με την Κόνσολα, «ο κοινωνικός παράγοντας αφορά στην έκφραση των πολιτιστικών προτιμήσεων και των αναγκών του κοινωνικού συνόλου ή μάλλον τον ποικίλων ομάδων που το συγκροτούν»²³ και που παρουσιάζει μεγάλες διαφοροποιήσεις. Φαίνεται λοιπόν ότι η σχεδίαση του πολιτισμού εστιάζεται στη σημασία που έχει ο πολιτισμός έτσι όπως αυτή συγκροτείται και είναι αναγνωρίσιμη από τις διάφορες ομάδες της κοινωνίας.

Η δρομολόγηση του πολιτισμικού σχεδιασμού πραγματοποιείται μέσω του στρατηγικού σχεδιασμού. Η πολιτιστική στρατηγική σχεδίαση εμφανίζεται ως μια δυνατότητα διαμόρφωσης ιδιαίτερου τοπογραφικού χαρακτήρα αλλά και της διεθνούς προώθησης.

Γενικά ο πολιτιστικός σχεδιασμός, παρουσιάζεται ως η μεθοδευμένη ανάληψη σχεδιασμού και δράσης για την πολιτιστική πρόοδο των πόλεων, όπου σύμφωνα με την Κόνσολα, οι σκοποί της στρατηγικής της πολιτικής για τον πολιτισμό αποτελούν:

1. Τη διαφύλαξη της πολιτιστικής κληρονομιάς.
2. Την ενδυνάμωση της δημιουργικότητας σε καλλιτεχνικό και πνευματικό επίπεδο με βάση τις σύγχρονες τάσεις.
3. Την διάδοση της συλλογικής διαμόρφωσης των πολιτικών δρώμενων από το σύνολο των πολιτών²⁴.

Η στρατηγική σχεδίαση επιπλέον, ορίστηκε ως μια μέθοδος εντοπισμού των επιτεύξιμων στοχεύσεων και εφαρμογής στρατηγικών τεχνικών με πεδίο υλοποίησης

²² Mercer, C. (2006). *Cultural Planning For Urban Development And Creative Cites*. Ανακτήθηκε από http://www.academia.edu/3818997/Cultural_Planning_for_Urban_Development_and_Creative_Cites

²³ Κόνσολα, Ν. (2006), *Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική*. (σελ. 6). Αθήνα: Παπαζήση

²⁴ Κόνσολα, Ν. ο.π., (σελ. 37).

διάφορους χώρους επέκτασης της δράσης δραστηριοποίησης όπως: η δράση του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα στην υλοποίηση νέων ιδεών ως προς την π.χ. οικονομική δραστηριότητα σε τοπικό επίπεδο· ή τον εντοπισμό στρατηγικών τεχνικών για την εξέλιξη της ικανότητας οργανισμικού συντονισμού για την αξιοποίηση δυνατοτήτων.

Συμπερασματικά, τα κύρια θέματα που αφορούν τον πολιτισμικό στρατηγικό σχεδιασμό είναι η ενίσχυση των μελών της κοινωνίας, ώστε να επιδεικνύουν αυτενέργεια ως δημιουργικές δυνάμεις του πολιτισμού. Επίσης, η καλλιέργεια εκπαιδευτικής πολιτιστικής δραστηριότητας καθώς και η ενθάρρυνση αυτόβουλων δράσεων για την ποιοτική αναβάθμιση του αστικού τοπίου μέσα από την πολιτισμική κινητοποίηση.

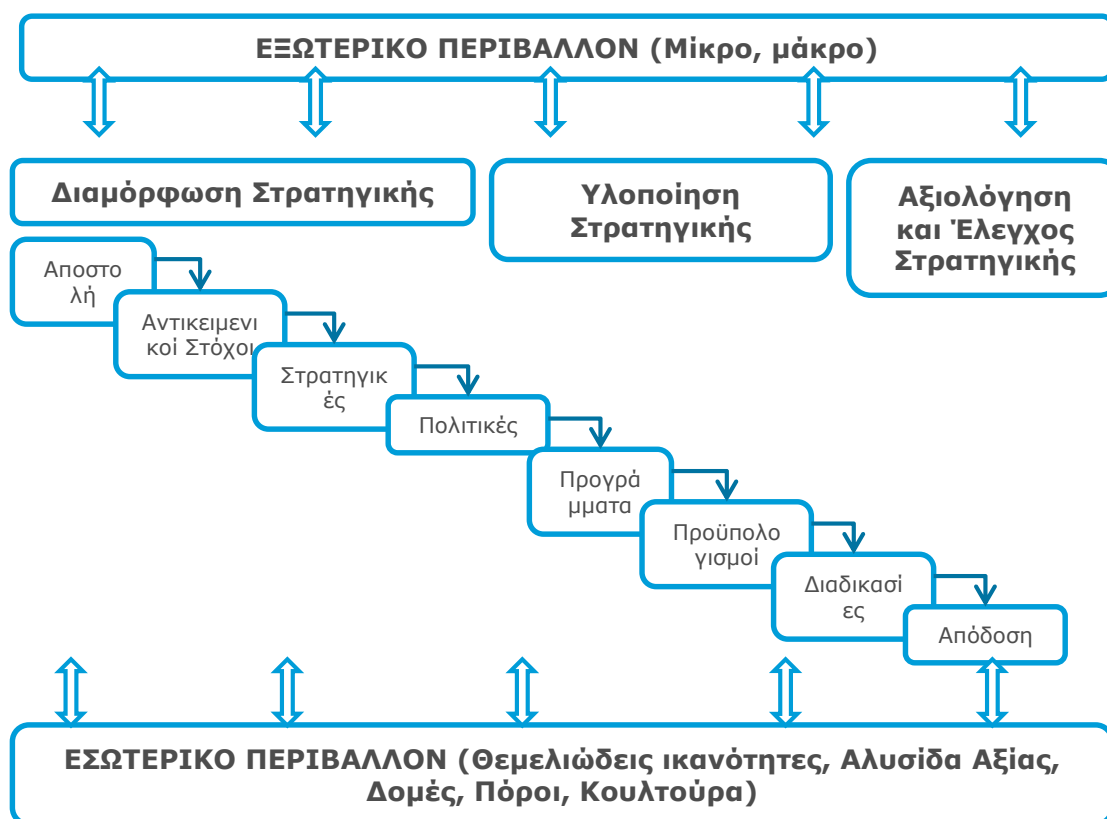
1.2.2 Η έννοια του Στρατηγικού Σχεδιασμού

Η έννοια του στρατηγικού σχεδιασμού αναφέρεται στον προγραμματισμό ως διενέργεια εντοπισμού συγκεκριμένων στόχων και στον καθορισμό των μελλοντικών κινήσεων για την υλοποίηση των εν λόγω σκοπών.

Η Στρατηγική δεν καθορίζεται από συγκεκριμένους όρους ή κανονισμούς. Η στρατηγική, σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο, «συντονίζει και κατευθύνει τις ανεξάρτητες αποφάσεις ενός οργανισμού, με πρωταρχικό σκοπό την επιτυχή πορεία μέσω καθοδήγησης των διοικητικών αποφάσεων προς απόκτηση και διατήρηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για την επιχείρηση. Πρόκειται δηλαδή για ένα ολοκληρωμένο σχέδιο που συνδέει τα πλεονεκτήματα (δυνάμεις) της επιχείρησης με τις προκλήσεις (ευκαιρίες) του περιβάλλοντος»²⁵. Πιο συγκεκριμένα, η στρατηγική μπορεί να ορισθεί σε σχέση με τις διεργασίες που αφορούν τον διοικητικό κλάδο, αφορά δηλαδή μια σειρά αποφάσεων και δραστηριοτήτων διοικητικού χαρακτήρα που θα προσδιορίσουν το μέλλον²⁶.

²⁵ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 28). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

²⁶ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), ο.π., (σελ. 28).

Διάγραμμα 1.1: Η Στρατηγική ενός οργανισμού

Ένα ακόμη αξιολογικό στρατηγικό πλαίσιο, από τον Γεωργόπουλο, μας δίνει τα εξής στάδια σχεδιασμού, ως διαδικασία:

- ανάλυση «εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος», με στόχο τον εντοπισμό των στρατηγικών στοιχείων.
- διαμόρφωση στρατηγικής, που περιλαμβάνει την αποστολή, τον σκοπό, των στρατηγικών και των πολιτικών.
- εφαρμογή – υλοποίηση στρατηγικής, όπου περιλαμβάνονται τα προγράμματα, οι προϋπολογισμοί και οι διαδικασίες.
- και το τελευταίο επίπεδο είναι «η αξιολόγηση στρατηγικής και ο έλεγχος των αποτελεσμάτων», με γνώμονα τα αποτελέσματα αυτής της αξιολόγησης ο οργανισμός-φορέας κρίνει εάν χρειάζονται διορθωτικές αλλαγές ή επανασχεδιασμός μερικώς ή ολικώς της στρατηγικής.²⁷

²⁷Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 72-78). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

1.2.3 Ο Στρατηγικός Σχεδιασμός των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης

Ο Στρατηγικός σχεδιασμός ενός Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης, αναφέρεται στις συνολικές αποφάσεις και ενέργειες ενός διοικητικού παράγοντα που θα προσδιορίσουν το μέλλον του οργανισμού σε βάθος χρόνου. Ο στρατηγικός σχεδιασμός, αναφέρεται σε σημαντικές δραστηριότητες ενός οργανισμού, οι οποίες επηρεάζουν καθοριστικά την πορεία του και αφορούν σε μακροχρόνια σχέδια, με σκοπό τον ορισμό των σκοπών οργάνωσης και την αξιοποίηση των οικονομικών παραγόντων που θα επιτρέψουν την υλοποίηση των εν λόγω σκοπών²⁸. Γενικά ο σχεδιασμός, λαμβάνει υπόψη του το συνολικό περιβάλλον ενός οργανισμού και βασίζεται στο ότι οι μελλοντικές κινήσεις θα πρέπει να πραγματοποιηθούν ανεξάρτητα από τους καθορισμούς του παρελθόντος. Έτσι προσπαθεί να προσδιορίσει την επιθυμητή μελλοντική κατάσταση του ΟΤΑ ως διοικητικού, πολιτικού και αναπτυξιακού φορέα, όπως επίσης και τη βέλτιστη πορεία που οφείλει να πραγματοποιήσει για να επιτύχει την επιθυμητή μελλοντική κατάσταση.

Οι στρατηγικοί στόχοι των Ο.Τ.Α. βρίσκονται σε συνάρτηση με τις αναγκαιότητες του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου ή μιας επιμέρους κατηγορίας και η πραγματοποίησή τους συντελεί στην διαμόρφωση συγκεκριμένων συνεπειών θετικού χαρακτήρα για την πρόοδο της τοπικής κοινωνίας και την άνοδο της ποιότητας ζωής των πολιτών.

Η εφαρμογή της επικοινωνιακής στρατηγικής, αφορά το είδος του προγραμματισμού των κύριων δράσεων όπως και των μεθόδων που χρειάζονται προκειμένου να επιτευχθεί ο τελικός στόχος. Αυτό έχει σαν στόχο την προβολή του εκάστοτε Οργανισμού Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

²⁸ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 67). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

1.2.4 Η σημασία του στρατηγικού σχεδιασμού στους Ο.Τ.Α.

Οι οργανισμοί που αναφέρονται στην τοπική αυτοδιοίκηση περνούν ένα μεταβατικό στάδιο τόσο σε επίπεδο διοργάνωσης και λειτουργικότητας, όσο και σε επίπεδο γενικότερου χαρακτήρα τους και ανάληψης ευθυνών. Για να πραγματοποιηθεί με επιτυχία η αλλαγή από το παρωχημένο στάδιο σε ένα εκσυγχρονισμένο, οι οργανισμοί καλούνται να ανταποκριθούν στην λήψη κατάλληλων πρωτοβουλιών οι οποίες θα επιτρέψουν την βέλτιστη επίδοσή τους στο μέλλον. Προκειμένου να επιτευχθεί αποτελεσματικότητα όσον αφορά τις διεργασίες διοικητικού χαρακτήρα, απαιτείται κατάλληλος χειρισμός σε επίπεδο λήψεως πρωτοβουλιών. Αυτή καθορίζεται από την ευκολία με την οποία ο οργανισμός θα μπορέσει να αξιοποιήσει δυνατότητες και να αποφύγει αστοχίες και κινδύνους-απειλές.²⁹

Οι παράγοντες που επιτάσσουν την δημιουργία και εφαρμογή στρατηγικών σχεδίων για έναν πολιτιστικό οργανισμό είναι η αύξηση της αποτελεσματικότητάς τους, η πλήρωση των προϋποθέσεων προκειμένου να δεχθούν μια χρηματοδότηση - καθώς ο σχεδιασμός τίθεται ως προϋπόθεση από το ίδιο το κράτος, η διενέργεια πιστοποίησης από κάποια αναγνωρισμένη Αρχή, η διαμόρφωση της εργασίας που απαιτείται σε προκαταρκτικό επίπεδο για την πραγματοποίηση μιας νέας δράσης ή προέκτασης κάποιας ήδη υπάρχουσας, η διόρθωση ή αντικατάσταση ενός προϋπάρχοντος σχεδιασμού που έχει ήδη εφαρμοστεί, και τέλος η αναγνώριση των εσωτερικών και εξωτερικών δυνάμεων προκειμένου να μεταβληθεί το περιβάλλον ενός πολιτιστικού οργανισμού.

Τα γενικότερα οφέλη που προκύπτουν σε έναν οργανισμό από την ανάπτυξη και υλοποίηση της στρατηγικής, είναι ότι ευνοείται μια συστηματοποίηση σε σχέση με την τακτική που ακολουθείται, και η κατάστρωση σχεδίου σε συνάρτηση με τις απαιτήσεις του μέλλοντος. Περαιτέρω διαγράφεται μια σαφής πορεία και εξασφαλίζεται η συνεκτικότητα ως προς τις διενέργειες και πρωτοβουλίες, προκειμένου να ανταπεξέλθει ο οργανισμός σε μεταβολές που αφορούν το περιβάλλον.

²⁹ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 76). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Καλές πρακτικές πολιτιστικής προβολής

2.1 Γενικά

Πολλές πόλεις σε όλη την Ευρώπη, αντιμετώπισαν το πρόβλημα της έλλειψης της πολιτιστικής προβολής. Για να μπορέσουν να δώσουν λύση σ' αυτό το πρόβλημα, πολλές πόλεις εφάρμοσαν πρακτικές βασισμένες σε άλλα διεθνή πρότυπα, σύμφωνα πάντα με τις δικές τους ανάγκες.

Οι καλές πρακτικές που έχουν υλοποιηθεί έως και σήμερα και αφορούν στη διαχείριση της πολιτιστικής κληρονομιάς, έχουν δείξει ότι ένας καλός προγραμματισμός σε συνάφεια με την ολοκλήρωση ενός αναπτυξιακού μοντέλου, δύναται να συνεισφέρει στην οικονομία, στον τουρισμό, την πολιτισμική πρόοδο καθώς και στην αναγέννηση ενός τόπου.

Μέσα από την έρευνα που διεξήγαμε παρατηρήσαμε, ότι τα παραδείγματα του Λονδίνου, της Βαρκελώνης καθώς και του Βόλου, αποτελούν σήμα κατατεθέν της αναγεννησιακής προσπάθειας ανάπτυξης των πόλεων και έδειξαν ότι συνεισφέρουν στην οικονομία, τουρισμό και πολιτιστική πρόοδό τους.

2.1.1 Το παράδειγμα της Βαρκελώνης

Η Βαρκελώνη βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα της Ισπανίας.³⁰ Η Βαρκελώνη θεωρείται σήμερα ένα από τα πιο σημαντικά παραδείγματα μιας πολιτιστικής-αναπτυσσόμενης πόλης του νεότερου κόσμου στη Δύση. Σαν μεγαλειώδες συμβάν έχει καταγραφεί η οργάνωση των Ολυμπιακών Αγώνων.

Όσον αφορά την οικονομική ανάπτυξη και τη διεθνή ανταγωνιστικότητα, βρίσκεται σε μια πολύ καλή θέση ιεράρχησης. «Ο τριτογενής τομέας κατέχει μεν πρωταρχικό ρόλο, αλλά η βιομηχανία εξακολουθεί να κατέχει σημαντική θέση στην

³⁰ <http://barcelonadadescultura.bcn.cat>

οικονομία της πόλης παράλληλα με τον τουρισμό και το εμπόριο. Δεν είναι τυχαίο το ότι τα τελευταία χρόνια δίνονται μεγάλα κίνητρα για την ανάπτυξη του επαγγελματικού και πολιτιστικού τουρισμού μέσα από τη δημιουργία τοπικών πολιτιστικών υποδομών. Η Βαρκελώνη είναι μια πόλη με πλούσια ιστορική και πολιτιστική κληρονομιά η οποία έδωσε ιδιαίτερη έμφαση στον τοπικό καταναλωτικό πολιτισμό. Είναι πολύ σημαντικό το γεγονός ότι υπάρχει ένας συνταγματικός νόμος της Καταλονίας ο οποίος επιβάλλει στις δημόσιες τράπεζες τη χρηματοδότηση κοινωνικών και πολιτιστικών έργων»³¹.

Στην πόλη της Βαρκελώνης ζούνε σήμερα κοντά στα 5 εκατομμύρια κάτοικοι, οι οποίοι δεν έχουν ζήσει τα άσχημα αποτελέσματα που έχει φέρει η κατάργηση – πτώση των βιομηχανιών σε σχέση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Αντίθετα, επέλεξε να προσφέρει ανάπτυξη στην οικονομία χρησιμοποιώντας την πολιτιστική της κληρονομιά όπως η αρχιτεκτονική τεχνολογία και η πολεοδομική της. Ιστορικά, η Βαρκελώνη υπήρξε σημαντική κατά την περίοδο της Ισπανικής Επανάστασης και κατόπιν αυτής κατόρθωσε να καλύψει τις πολλαπλές ελλείψεις από πλευράς αστικής ανάπτυξης: «Την περίοδο της δικτατορίας του Φράνκο και του Ισπανικού εμφυλίου η Βαρκελώνη υπήρξε το κέντρο των δημοκρατικών δυνάμεων και ήταν μια πόλη με άναρχη αστική ανάπτυξη χωρίς υποδομές με ελλείψεις υπηρεσίες στον τομέα της υγείας, της παιδείας και των μέσων μαζικής μεταφοράς"»³².

Την ημέρα η Βαρκελώνη θεωρείται ένας δημοφιλής τουριστικός προορισμός με εκατομμύρια επισκέπτες όλο το χρόνο, ενώ ο πολιτιστικός τουρισμός κατά την εκκίνηση των Ολυμπιακών αγώνων της διαδόθηκε διεθνώς και έδωσε καίρια υπόσταση και αυτό βοήθησε στην άνοδο της οικονομίας και της τουριστικής προόδου της πόλης.

Η Βαρκελώνη χρησιμοποίησε με ορθό τρόπο όλες τις τεχνικές που απαιτούνται για την εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου στρατηγικού σχεδίου. «Η στρατηγική που ακολουθήθηκε βασίστηκε κατά ένα μεγάλο μέρος στην προβολή των πολιτιστικών στοιχείων της Βαρκελώνης και αφορούσε αφενός την διαμόρφωση του αστικού τοπίου της πόλης κι αφετέρου την επέκταση της με έργα τα οποία χρησιμοποιήθηκαν αρχικά για τους αγώνες και είχαν μακροπρόθεσμο στόχο να αξιοποιηθούν για την περαιτέρω

³¹ <http://barcelonadadescultura.bcn.cat>

³² <http://elborncultureaimemoria.barcelona.cat/el-mercat/>

ανάπτυξή της. Το αποτέλεσμα του σχεδιασμού και της υλοποίησης των προγραμμάτων αλλά κυρίως της διαχείρισης κι εκμετάλλευσης των ωφελειών που αποκομίσθηκαν από τους Ολυμπιακούς αγώνες, ήταν τόσο πετυχημένο ώστε να γίνεται πλέον λόγος για το μοντέλο της Βαρκελώνης»³³.

Όσο αφορά την ανανέωση των αστικών περιοχών της Βαρκελώνης, χαρακτηριστική περίπτωση άσκησης πολιτιστικής πολιτικής είναι αρκετές υποβαθμισμένες περιοχές στις οποίες αναγέρθηκαν μεγαλοπρεπή κτίρια, όπου ένα από αυτά είναι το Μουσείο Σύγχρονης Τέχνης, που σαν επακόλουθο είχε τη συνάθροιση διαφόρων αιθουσών που αφορούν την τέχνη και καταστήματα καθώς και η ανακατασκευή και αποκατάσταση κτισμάτων της περιοχής, όπου είχε ως κατάληξη την πολιτιστική και αστική της πρόοδο. Έτσι ξεκίνησε να φτιάχνετε ένας χώρος πολιτιστικός, ο οποίος προσδιόρισε την απαίτηση για ενέργειες ενός συνολικού ανασχεδιασμού πολιτιστικής υποδομής.

Ένα σημαντικής αξίας πρόγραμμα χρηματοδότησης σχετικό με την αποκατάσταση – αναζωογόνηση του κέντρου της Βαρκελώνης ως μνημείο ιστορικής αξίας, το οποίο περιλάμβανε τη γοτθική συνοικία, μια συνοικία υποβαθμισμένη εδώ και πολλά χρόνια, αλλά με μεγάλη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική πρόοδο στις μέρες μας. Οι περιοχές αυτές έχουν ιδιαίτερη σημασία, καθώς μαζεύουν επισκέπτες, επιτηδευματίες που ασκούν την επαγγελματική τους δραστηριότητα καθώς και ανθρώπους με ξεχωριστά ταλέντα. Στα πλαίσια της κατασκευής ενός πολιτιστικού κέντρου πολλαπλών χρήσεων, στο σημείο που ήταν η παλαιά αγορά,³⁴ εντοπίστηκαν αρχαία μνημεία τα οποία διασώθηκαν και έγιναν μέρος της πολιτιστικής ταυτότητας του χώρου αυτού.

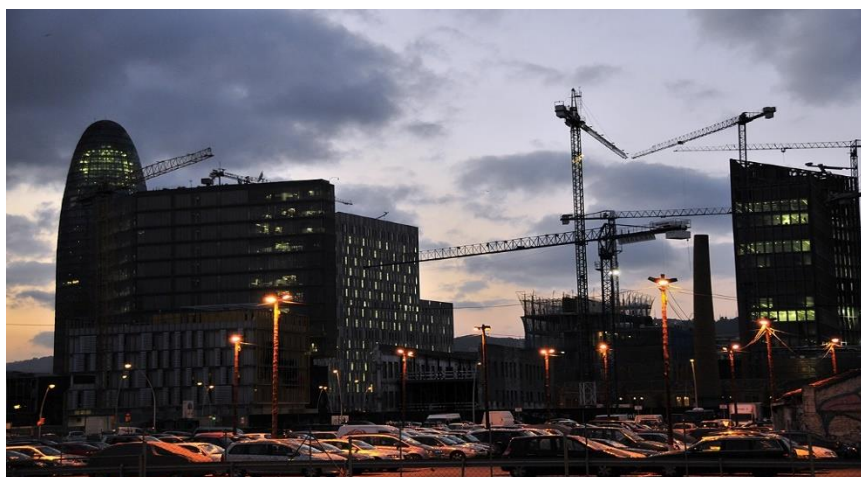
Μέσα από το πρόγραμμα που αναφέρθηκε παραπάνω για την ριζική αναζωογόνηση των κτιρίων για πολιτιστική χρήση, γεννήθηκε ένας μοντέρνος πολιτιστικός χώρος, όπου πραγματοποιούνται θεατρικές παραστάσεις, λογοτεχνία κλπ. Το πρόγραμμα αυτό συμμετείχε με θετικό πρόσημο στην προσέλευση πολιτιστικών επισκεπτών καθώς και στην ανάπτυξη και προώθηση της ιστορίας και του πολιτισμού

³³ <http://elborncultureaimemoria.barcelona.cat/el-mercat/>

³⁴ ό.π.,

της εν λόγω πόλης. Επίσης, σημαντική δράση ήταν και η υλοποίηση δικτύου βιβλιοθηκών της Βαρκελώνης. Πολύ σημαντικό είναι να τονιστεί ότι εκτός από τη Δημόσια Χρηματοδότηση, ρόλο έπαιξε και η ιδιωτική συμμετοχή, η οποία αναδείχθηκε σε μια ευρηματική δυνατή πόλη σε επίπεδο ανταγωνισμού και πολιτισμού.

Με «το έργο 22@Barcelona που ξεκίνησε το 2000», αναβαθμίστηκε η πρώην βιομηχανική ζώνη «Poblenou» για την προσέλκυση δραστηριοτήτων. Συγχρόνως, υλοποιήθηκε το σχέδιο «Industrial Heritage Protection Plan ώστε να μην μεταβληθεί η πολιτιστική και βιομηχανική κληρονομιά της περιοχής»³⁵. Ανέπτυξε πολύ τις βιομηχανίες και τοποθέτησε τον πολιτισμό στο κεντρικό σημείο της αστικής περιοχής συνδυάζοντας τον με τις νέες τεχνολογίες και τις καινοτομίες.

Εικόνα 2.1

Προβολή της κατασκευής στο Πομπλενού της Βαρκελώνης, που προκύπτει από το σχέδιο ανανέωσης 22 @ Urban.

Οι συγκυρίες που βοήθησαν στην άνθιση της Βαρκελώνης, είναι η δυναμική ηγεσία και κυβέρνηση, όπου έδωσαν χώρο στον ιδιωτικό τομέα, μέσα από μια πλατφόρμα γνώσης και προώθησης, να συνεργαστεί με τον δημόσιο τομέα.

Αναγκαία προϋπόθεση για να δημιουργηθεί μια πόλη αναπτυγμένη είναι αρχικά να έχει αιεφόρο ανάπτυξη, ώστε η πόλη να καταφέρνει να εφαρμόσει τα καλά στοιχεία της, χωρίς όμως να αφαιρέσει από πάνω της το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό της και χωρίς να τα πουλήσει όλα στο βωμό του χρήματος. Το πιο σημαντικό για μια ξεχωριστή και

³⁵ www.22barcelona.com/content/blogcategory/50/281

ιδιαίτερη πόλη είναι να πλάσει μια όμορφη κατάσταση όπου όλοι οι κάτοικοι θα μπορούν να ζήσουν ενωμένοι, ευτυχείς και έχοντας τη δυνατότητα εύκολης προσέγγισης σε υπηρεσίες προς τους πολίτες όπως η υγεία, εκπαίδευση, εργασία, κοινωνικές δραστηριότητες κ.α.

Συμπερασματικά, μπορεί κανείς να πει ότι η Βαρκελώνη ρίσκαρε και πέτυχε μια πολύ καλή θέση, καθώς είναι πλέον μια πόλη υπόδειγμα για τις άλλες. Σημαντικό είναι να μπορέσει να κρατήσει και διατηρήσει την πολιτική της, όπου σαν πρωταρχικό στόχο έχει την ποιότητα ζωής των κατοίκων της, ώστε οι πολίτες της να είναι ευχαριστημένοι και να μην αισθάνονται «ξένοι» μέσα στην ίδια τους την πόλη. Τέλος, η Βαρκελώνη αποτελεί μια χαρακτηριστική και ιδιαίτερη περίπτωση όσο αφορά τη διαχείριση στον τομέα του στρατηγικού πολιτισμού και αποτελεί ένα πετυχημένο υπόδειγμα πολιτιστικής πολιτικής στην Ευρώπη.

2.1.2 Το παράδειγμα του Λονδίνου

Το Λονδίνο αποτελεί πρωτεύουσα του Ηνωμένου Βασιλείου και θεωρείται μια πολυπολιτισμική πόλη (με περίπου 8 εκατομμύρια κατοίκους),³⁶ όπου η τέχνη και ο τομέας του πολιτισμού αποκτούν κυρίαρχο χαρακτήρα για την πρόοδό της.³⁷ Το 2012 που πραγματοποιήθηκαν οι Ολυμπιακοί Αγώνες υλοποιήθηκαν πολύ σημαντικά έργα που στόχευαν στην ανάδειξη του Λονδίνου και στην προσέλευση των επισκεπτών στον τομέα του πολιτισμού. Η βασική επιδίωξη του Στρατηγικού σχεδιασμού της πόλης, αποτέλεσε τον πρωταρχικό σημείο για την πρόοδό της. Το στρατηγικό της όραμα ήταν η ανάδειξη της πολιτιστικής της ταυτότητας σε ένα κέντρο πολιτισμού καθώς και το πάντρεμά της με το στοιχείο που τη διακρίνει και την έχει αναδείξει και δεν είναι άλλο από το χρηματοοικονομικό κέντρο που έχει δημιουργήσει³⁸. Το Λονδίνο έχει καταφέρει να ενισχύσει την ανάπτυξη πάνω στον πολιτισμό, αφού πραγματοποιεί ένα σύνολο πολιτιστικών εκδηλώσεων που ενεργεί για την προβολή της πόλης. Γενικά

³⁶ World Cites Culture Form. World Cities Culture Report. London. Ανακτήθηκε στο http://www.worldcitiescultureforum.com/assets/others/WCCF_Report_D2.pdf

³⁷ <http://www.london.gov.uk/what-we-do/art-and-culture/vision-and-strategy/mayors-vision-culture>

³⁸ <http://www.london.gov.uk/city-london>

αποτελεί ένα διεθνώς αναγνωρισμένο πολιτιστικό προορισμό, τόσο στα καλλιτεχνικά δρώμενα, όσο και στην ιστορία για την πολιτιστική κληρονομιά της πόλης.

Στον στρατηγικό σχεδιασμό της πόλης του Λονδίνου, αυτό που έχει πρωτίστως σημασία και εστιάζεται ο σχεδιασμός, είναι ο τομέας του πολιτισμού, όπου μαζί με την οικονομική πρόοδο, την κατοικία και διάφορα περιβαλλοντικά θέματα επικεντρώνεται το εν λόγω σχέδιο.

Στον τομέα του πολιτισμού δίνεται ιδιαίτερη σημασία στους χώρους του πολιτισμού οι οποίοι εντοπίζονται στο κεντρικό σημείο της πόλης, αλλά και περιμετρικά αυτού. Σ' αυτό το σημείο μπορεί κανείς να συναντήσει κρατικά οικοδομήματα όπως βιβλιοθήκη, κέντρο υγείας κ.α., τα οποία έχουν ενσωματωθεί σε διάφορα προγράμματα χρηματοδότησης και αφορούν την αναγέννηση και αποκατάσταση των κτιρίων.

Εικόνα 2.2
Η γέφυρα του Ουέστμινστερ με το ομώνυμο ανάκτορο και τον πύργο του Μπιγκ Μπεν στο βάθος

Στο Λονδίνο μπορεί κανείς να επισκεφτεί «Μνημεία Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς: Το Ανάκτορο, ο ναός της Αγίας Μαργαρίτας στο Ουεστμίνστερ και το Αββαείο, ο Πύργος του Λονδίνου, ο ιστορικός οικισμός του Γκρίνουιτς και οι Βασιλικοί Βοτανικοί Κήποι του Κιου»³⁹.

³⁹ <http://encyclopedia.farlex.com/London:+architecture> Ανακτήθηκε 23/02/2019

Η πόλη του Λονδίνου αναπτύχθηκε και έγινε πιο δημοφιλής προορισμός τα τελευταία χρόνια και αυτό οφείλεται στην οικονομική ανάπτυξή της. Η πόλη του Λονδίνου, θεωρείται μια σημαντική παγκόσμια πόλη, καθώς είχε επίδραση σε πολιτικά, εκπαιδευτικά και καλλιτεχνικά θέματα.

Το 2012 ο Δήμος του Λονδίνου είχε την πρωτοβουλία να ξεκινήσει ένα forum, το οποίο υποστηρίχθηκε από την πόλη της Νέας Υόρκης, Παρισιού, Τόκιο, Σίδνεϋ, Γιοχάνεσμπουργκ, Κωνσταντινούπολης, Σανγκάη και Λονδίνο. Αυτό το forum είχε ως στόχο το δούναι και λαβείν σε πολιτιστικές εμπειρίες και γνώσεις μέσω της πλατφόρμας, πάνω σε θέματα του αφορούν τον πολιτισμό. Επίσης, ένα άλλο σχέδιο που ενσωματώνεται στο Στρατηγικό Σχέδιο του Λονδίνου και αφορά τον πολιτισμικό μέρος είναι η ισότητα πρόσβασης στον πολιτισμό και η ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας.

Εικόνα 2.3

Τα διπλά στην πλειοψηφία τους λεωφορεία μαζί με το Μετρό, τους τηλεφωνικούς θαλάμους και τα μαύρα ταξί είναι σήμα κατατεθέν της πόλης διεθνώς.

2.1.3 Το παράδειγμα του Βόλου.

Ο Βόλος είναι μια Ελληνική πόλη, η οποία κατάφερε να εφαρμόσει στρατηγικό σχεδιασμό και να επιτύχει την πολιτιστική της προβολή, παρόλο τις δυσμενείς καταστάσεις που υπερτερούν στον τόπο μας. Ο Βόλος είναι πλούσιος σε βιομηχανικά κτίρια και πολιτιστική κληρονομιά, έως τα πρώτα μεταπολεμικά χρόνια, είχε μεγάλη βιομηχανική ανάπτυξη, όπου κατά το 2^ο μισό του 20^{ου} αιώνα, δεν είχε την ανάλογη πορεία. Μεγάλα εργοστάσια όπως καπνοβιομηχανίες, σιδηρουργεία, κυλινδρόμυλοι (εκεί που βρίσκεται σήμερα ο επιβλητικό 'Village', που λειτούργησε το 2004-2005), υφαντουργίας, πλινθοκεραμοποιία κ.α. διέκοψαν τη λειτουργία τους. Με την εγκατάσταση νέων βιομηχανιών το 1969, η Βιομηχανική Ζώνη άνοιξε για λίγο διάστημα. Το 1980 άρχισαν να κλείνουν οι σιγά – σιγά οι βιομηχανίες, όπου σήμερα είναι σε λειτουργία κάποιες γιγάντιες βιομηχανικές μονάδες, όπως το εργοστάσιο «Όλυμπος» «Ηρακλής», η «Χαλυβουργία Ελλάδος», «χαλυβδόφυλλων της Κόντι», η «COCA COLA Τρία Έψιλον (3E)», «τα μπισκότα ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ» κ.ά. Εντούτοις, η οικονομική δραστηριότητα βασίζεται στη σύγχρονη εποχή στις εμπορικές συναλλαγές, στον υπηρεσιακό τομέα και στον επικερδή τουρισμό και δευτερευόντως στη βιοτεχνική και βιομηχανική παραγωγή.

Η πανεπιστημιακή ζωή είναι ένας πόλος ζωής που συντελεί στην πνευματική ανάπτυξη της πόλης. Το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας από το 1984 που συγκροτήθηκε με επίκεντρο το Βόλο και με παραρτήματα στις λοιπές Θεσσαλικές πόλεις. Το Πανεπιστήμιο, άνοιξε τις πύλες του στον φοιτητικό κόσμο το 1989.

Εικόνα 2.4
Κτήριο Διοίκησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος

Το 2004 ολοκληρώθηκε η κατασκευή του νέου υπερσύγχρονου Πανθεσσαλικού Σταδίου, για τις απαιτήσεις των Ολυμπιακών Αγώνων, όπου και πραγματοποιήθηκαν αγώνες ποδοσφαίρου. Μ' αυτή την αφορμή, ο Βόλος έγινε μια «Ολυμπιακή πόλη» και εκμεταλλευόμενος την παράδοση των «Ολυμπιακών Αγώνων», ο Βόλος οργάνωσε το Ευρωπαϊκό Πρωτάθλημα Γυμναστικής και τμήμα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Μπιλιάρδου το 2006.

Ο Βόλος γρήγορα άρχισε να σκέφτεται τη διαμόρφωση του στρατηγικού σχεδιασμού για τον πολιτισμό και την ανάδειξη της πόλης και αυτό φαίνεται μέσα από την ίδρυση νέων μουσείων στην πόλη όπως είναι τα Μουσεία Αργοναυτικής, Τσαλαπάτα και Πόλης, τα οποία φιλοξενούν εκδηλώσεις και εκθέματα από διαφορετικές περιόδους της πόλης. Επίσης, δημιούργησε ένα δικτυακό τόπο (www.ipolitismos.gr) με επίκεντρο τον πολιτισμό. Χαρακτηριστικά παραδείγματα διάσωσης και προβολής πολιτιστικής κληρονομιάς αλλά και η διαφύλαξη και η διαχείριση των πολυπληθών στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς σ' ένα σύγχρονο κόσμο, ο οποίος μεταβάλλεται συνέχεια είναι:

- Το Μουσείο Βιομηχανικής Ιστορίας, όπου βρίσκεται στο παλαιό συγκρότημα Τσαλαπάτα, στο εργοστάσιο πλινθοκεραμοποιίας. Το εν λόγω μουσείο αποτελείται από είκοσι χειροτεχνικά εργαστήρια όπως, σημεία προώθησης προϊόντων και μικρούς εμπορικούς χώρους καταστημάτων με αγαθά παραδοσιακών τοπικών προϊόντων, παρουσίαση καλλιτεχνικών δρώμενων, θέατρο, σημεία χαλάρωσης και διασκέδασης κ.λ.π.⁴⁰
- Το Μουσείο της Πόλης του Βόλου, παρουσιάζει τα ιστορικά δρώμενα που έγιναν κατά την περίοδο που κατέφθασαν οι πρόσφυγες από τη Νέα Ιωνία της Μικράς Ασίας στο Βόλο, με έναν τρόπο συναρπαστικό καθώς φωτογραφίες, ιδιαίτερα αντικείμενα και μαρτυρικές καταθέσεις σου κόβουν την ανάσα. Επίσης, κατά διαστήματα υποδέχεται στους χώρους του εκθέσεις ιδιαίτερες οι οποίες περιλαμβάνουν όλους τους κλάδους της επιστήμης. Τέλος, το εν λόγω

⁴⁰ <http://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Plinthokeramopoieias-Tsalapata/to-mouseio.aspx>

μουσείο έχει τιμηθεί από το μουσείο Μπενάκη, καθώς θεωρείτε μοναδικό στο είδος του.

- Το Αρχαιολογικό Μουσείο Βόλου, φιλοξενεί πολύ σημαντικά ευρήματα από διάφορες περιοχές του νομού Μαγνησίας από τα προϊστορικά χρόνια έως και τη ρωμαϊκή εποχή⁴¹.
- Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας Βόλου, όπου εκτίθενται πετρώματα, ορυκτά και απολιθώματα Θεσσαλικής και ευρύτερα Ελληνικής προέλευσης.
- Το Κέντρο Τέχνης «Τζόρτζιο ντε Κίρικο», φιλοξενεί στο χώρο του πολύ συχνά εκθέσεις με ποικίλα θέματα και μόνιμες συλλογές.
- Το Λαογραφικό Κέντρο Κίτσου Μακρή, φιλοξενείται στην οικία του Κ. Μάρκου και παρουσιάζει μια ιδιαίτερη και σημαντική συλλογή που αφορά τον λαϊκό πολιτισμό, μοναδικής σπανιότητας, όπως 4.000 τόμους βιβλίων 2.500 διαφάνειες και 4.000 φωτογραφίες, σε αρκετές από τις οποίες εκτίθενται σπάνια δείγματα του λαϊκού πολιτισμού και δεν διασώζονται στις μέρες μας.
- Το Εντομολογικό Μουσείο στο Βόλο, είναι το μοναδικό στο είδος του που υπάρχει στην Ελλάδα και αποτελεί ένα από τα πιο σημαντικά – θαυμαστά των Βαλκανίων. Το μουσείο παρουσιάζει 35.000 είδη εντόμων, κατά κύριο λόγο λεπιδόπτερων, τα οποία χαρακτηρίζονται από 10.000 είδη, κατηγορίες, υποκατηγορίες και γένη.
- Το Τυπογραφικό Μουσείο της εφημερίδας, θεωρείτε ένα μοναδικό τυπογραφικό μουσείο. Η εφημερίδα «Η Θεσσαλία», κυκλοφορεί χωρίς διακοπή από το 1898. Στις εγκαταστάσεις της εν λόγω εφημερίδας που βρίσκονται στη Βιομηχανική Περιοχή (ΒΙ.ΠΕ.) Βόλου, σε μια αίθουσα 350 τ.μ., εκτίθενται τα ιστορικά γεγονότα και οι ιστορικές εξελίξεις των τελευταίων 100 χρόνων.
- Το Σιδηροδρομικό Μουσείο Θεσσαλίας.
- Διεθνή φεστιβάλ και εκθέσεις, όπως το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικού Θεάτρου:

⁴¹ [www.http://www.odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3271](http://www.odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3271)

Πρόκειται για ένα Φεστιβάλ Μουσικής και Παραστατικών Τεχνών που συνδυάζει διάφορες θεαματικές εκδηλώσεις και κάθε είδους «performance». Το Διεθνές Φεστιβάλ Μουσικής, το οποίο περιλαμβάνει κλασικά έργα μουσικής, συνόλων, ορχηστρών, χορωδιών και σολίστ.

Συνεχίζοντας ο Δήμος Βόλου την σωστή πολιτιστική πολιτική για την προβολή και τη διατήρησή του, εκπόνησε ένα αξιόλογο επιχειρησιακό πρόγραμμα, με γνώμονα την ανάπτυξη της τοπικής κοινωνίας. Έτσι, οι στόχοι του Δήμου Βόλου, σύμφωνα με το στρατηγικό σχεδιασμό του είναι:

- Η ανάπτυξη της ποιοτικής ζωής στις υποδομές, στο περιβάλλον και της ταυτότητας της πόλης.
- Η ενίσχυση της ποιότητας του ανθρώπινου δυναμικού
- Η ανάπτυξη του τουρισμού της πόλης
- Η ανάπτυξη της βιομηχανικής ταυτότητας της πόλης
- Η εκμετάλλευση των δυνατών σημείων στην οικονομία σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο, με σκοπό την ανάδειξη της πόλης.

Σύμφωνα με τους παραπάνω στρατηγικούς στόχους, ο Δήμος θέλει να προωθήσει την ανάπτυξη της πόλης με όπλο τον πολιτισμό. Ο Δήμος φιλοδοξεί να αναδειχθεί σε μια πόλη υψηλής ποιότητας, διαβίωσης, επιστήμης, τεχνολογιών, πολιτισμού και τουρισμού.

2.1.4 Συμπεράσματα

Στην παρούσα ενότητα πραγματοποιήθηκε η περιγραφή του σχεδίου στρατηγικής δράσης των πόλεων ως προς τον πολιτισμό. Πρωτίστως, παρουσιάστηκαν τα στοιχεία ιστορικής αξίας, πολιτισμικής αξιοποίησης και ανάδειξης του πολιτισμού όπως εμφανίζονται σε συγκεκριμένες πόλεις - δείγματα. Στη συνέχεια εκτέθηκε ο ιδιαίτερος στρατηγικός σχεδιασμός που αυτές ακολούθησαν.

Γενικά παρατηρούμε ότι οι πόλεις που μελετήσαμε χρησιμοποιούν την στρατηγική τους σχεδίαση σε συνάρτηση με την οικονομική τους ανάπτυξη και μέσω αυτού υλοποιούν καινοτόμες επεμβάσεις. Επίσης, η στρατηγική σχεδίαση σχετίζεται όπως θα φανεί παρακάτω, με τον πολιτισμό, καθότι διαμορφώνει το ευρύτερο πλαίσιο

μέσα στο οποίο θα κινηθεί η σχετική με τον πολιτισμό δραστηριότητα στο μέλλον. Περαιτέρω, συγκροτεί το όραμα και τις στοχεύσεις που διαμορφώνουν την ευρύτερη πολιτισμική ταυτότητα. Υπεύθυνος τομέα για την εφαρμογή του στρατηγικού σχεδίου που απευθύνεται στον πολιτισμό, ορίζεται ο κάθε Δήμος και δύναται να συνεργάζεται με φορείς του ιδιωτικού φορέα ή άλλους φορείς.

Συμπερασματικά, αποδεικνύεται πώς οι τεχνικές με βάση τις οποίες αξιοποιείται η κληρονομιά πολιτιστικού χαρακτήρα, συντελούν στην πρόοδο του οικονομικού, τουριστικού και πολιτιστικού παράγοντα των αστικών κέντρων. Κρίνεται λοιπόν αναγκαία η συλλογική κινητοποίηση για την από κοινού διαμόρφωση των συνθηκών που θα συντελέσουν στην πρόοδο του πολιτισμού. Για να γίνει όμως αυτό χρειάζεται προετοιμασία, συμμαχίες και σωστός σχεδιασμός.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου

3.1 Καταγραφή υπάρχουσας κατάστασης του Δήμου Χαλανδρίου, στον τομέα του πολιτισμού.

Το Χαλάνδρι είναι μια πόλη που επιχειρεί να τονώσει την πολιτιστικής της ταυτότητα, να αναπτύξει μια στρατηγική για τον πολιτισμό και να τον προβάλλει, προσπαθώντας να επιτύχει ανάπτυξη.

Στόχος του Δήμου Χαλανδρίου αλλά και της Δ/σης Πολιτισμού, η οποία αποτελεί και τον κύριο παράγοντα διαχείρισης πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Χαλανδρίου είναι η ανάδειξη του πολιτιστικού και φυσικού θησαυρού της περιοχής, η φροντίδα-ενίσχυση της ποιοτικής βελτίωσης της ζωής των κατοίκων καθώς και η καλλιέργεια για την αγάπη και τις τέχνες, με τη διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων, επιμορφωτικών και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων και προγραμμάτων.

Η Διεύθυνση Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου αποτελείται από τρία τμήματα.⁴²

α) Τμήμα σχεδιασμού Πολιτιστικών Δράσεων.

Το εν λόγω τμήμα, βρίσκεται επί των οδών των οδών Φιλικής Εταιρείας και Τομπάζη. Το ακίνητο αποτελεί κληροδότημα της Μουστάκα – Αετοπούλου και φιλοξενεί τη Δ/ση Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου.

Εικόνα 3.1
Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου

⁴² <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/> Ανακτήθηκε στις 22/02/2019

Στο Τμήμα Σχεδιασμού Πολιτιστικών Δράσεων λειτουργούν:

- Εργαστήριο φωτογραφίας: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε όλους εκείνους που γνωρίζουν ή μη την τέχνη της φωτογραφίας, ανεξαρτήτως ηλικίας. Τα βασικά μηχανήματα – εξαρτήματα που πρέπει να έχει κάθε άτομο για να συμμετέχει είναι ένα μοντέλο ψηφιακής μηχανής ή ένα κινητό νέας τεχνολογίας.
- Φωτογραφικό Εργαστήριο, σύμφωνα με την ιστοσελίδα του Δήμου Χαλανδρίου, <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> «Απευθύνεται σε ενήλικες και ο απώτερος στόχος του εργαστηρίου τόσο για το τμήμα των προχωρημένων όσο και για αυτό των αρχαρίων είναι ο οπτικός εγγραμματισμός των συμμετεχόντων, η επαφή με σημαντικούς εκπροσώπους της καλλιτεχνικής φωτογραφίας καθώς και στιγμές που σημάδεψαν την ιστορία της, η καλλιέργεια μιας «αναλογικής» ματιάς σε έναν κόσμο ψηφιακό, η όξυνση της ικανότητας παρατήρησης και η προσωπική έκφραση μέσω της φωτογραφικής απεικόνισης -μεταμόρφωσης της ορατής πραγματικότητας»⁴³.
- Εργαστήριο σύγχρονης τέχνης: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες άνω των 18 ετών που επιθυμούν να μάθουν τις τεχνικές παράδοσης, αλλά πρωτίστως να ασκηθούν με τα σύγχρονα μέσα και υλικά, ώστε να αποκτήσουν τη στοιχειώδη γνώση καθώς και τις νέες εξελίξεις πάνω στη νεότερη τέχνη. Τα άτομα που θα ασχοληθούν με την εν λόγω τέχνη, δεν απαιτείται να έχουν ιδιαίτερες γνώσεις ή κάποιο ταλέντο στα καλλιτεχνικά.
- Εργαστήριο βιβλιοδεσίας τέχνης: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες άνω των 16 ετών. Τα άτομα που θα ασχοληθούν με την τέχνη της βιβλιοδεσίας θα ασκηθούν πάνω στη γαλλική τεχνική, στα υφάσματα και στα χαρτιά βιβλιοδεσίας. Επίσης, θα γνωρίσουν πώς να διατηρούν και να προστατεύουν τα βιβλία.
- Κινηματογραφικό εργαστήριο: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες 16 ετών και άνω. Οι συμμετέχοντες θα γνωρίσουν το θεωρητικό και πρακτικό

⁴³ <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> Ανακτήθηκε στις 22/02/2019

μέρος αναφορικά με την σκηνοθεσία στον κινηματογράφο, σε όλη την κλίμακα της εν λόγω τέχνης. Η διάρκεια του σεμιναρίου είναι δύο ώρες την εβδομάδα για πέντε μήνες.

- Θεατρικό Εργαστήριο Νέων & Ενηλίκων: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες άνω των 18 ετών. Οι συμμετέχοντες μπορεί να είναι αρχάριοι αλλά και προχωρημένοι, καθώς θα δημιουργηθούν δύο τμήματα, ένα για την κάθε κατηγορία. Το εν λόγω εργαστήριο στοχεύει να διδάξει την τέχνη του θεάτρου και τον τρόπο που προσεγγίζεται το θεατρικό παιχνίδι, την ενδυνάμωση του σώματος, κίνησης, λόγου, φωνής και τέλος την παρουσίαση μιας ολοκληρωμένης θεατρικής παράστασης.
- Θεατρικό Εργαστήριο για εφήβους: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες άνω των 13 ετών. Οι συμμετέχοντες δεν χρειάζεται να γνωρίζουν την τέχνη του θεάτρου, καθώς θα διδαχτούν την τεχνική του εκπαιδευτικού δράματος, μέσα από τον αυτοσχεδιασμό, ρόλους, προσωπική αφήγηση, συγγραφή, δημιουργική κίνηση, απεικόνιση και αποτύπωση στο χαρτί κλπ.
- Θεατρικό Εργαστήριο για παιδιά: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες από 7 έως 12 ετών. Τα παιδιά μέσα από τον αυτοσχεδιασμό, το παιχνίδι και την τεχνική θεάτρου θα αναπτύξουν την φαντασία τους και θα μπουν στο πνεύμα της ομάδας.
- Εργαστήριο Ζωγραφικής: Απευθύνεται σε ηλικίες από 18 και άνω και στόχος του είναι να διδάξει στους συμμετέχοντες τους παράγοντες που αφορούν την εικαστική έκφραση. Θα ασχοληθούν με διάφορα υλικά και μέσα για την ορθή δημιουργία εικαστικών έργων, θα απεικονίσουν έργα εντός και εκτός του εργαστηρίου και στο τέλος των μαθημάτων θα υλοποιηθεί μια δική τους συνολική έκθεση.
- Εργαστήριο Διακόσμησης και Φωτισμού: Το εν λόγω εργαστήριο απευθύνεται σε ηλικίες άνω των 13 ετών. Οι συμμετέχοντες δεν χρειάζεται να γνωρίζουν την εν λόγω τέχνη, καθώς θα διδαχτούν μέσα από τις 3^ης ενότητες που τους προσφέρει το εργαστήριο, όλες εκείνες τις γνώσεις που απαιτούνται για να έχουν μια συνολική εικόνα πάνω στην λειτουργία και μορφολογία του χώρου. Στην ιστοσελίδα του Δήμου Χαλανδρίου, <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> παρατίθεται το περιεχόμενο των ενοτήτων: «Στην πρώτη ενότητα θα υπάρξει

θεωρητική και ιστορική προσέγγιση των τάσεων και των διαφορετικών στυλ διακόσμησης του παρελθόντος (art deco, retro, ρουστίκ, κλασικό, country, βιομηχανικό κτλ). Στην δεύτερη ενότητα στην οποία θα προσεγγιστεί η χρωματολογία του χώρου. Αρχικά μέσω των βασικών χρωμάτων και των συνδυασμών τους αλλά και σε συνδυασμό με τον φυσικό φωτισμό, αλλά και τις δυνατότητες που θα προκύψουν μέσω μελέτης τεχνητού φωτισμού. Τέλος στην τρίτη ενότητα θα ακολουθήσουν κανόνες αλλά και τεχνικές σύνθεσης του χώρου, επεξεργασία και σχεδιασμός πρότασης σε επίπεδο αποτύπωσης και κάτοψης αλλά και ευρύτερος αρχιτεκτονικός σχεδιασμός, ώστε να συνθέσουν εύκολα οτιδήποτε έχουν οι μαθητευόμενοι ως χώρο – στόχο»⁴⁴.

β) Τμήμα Δημοτικής Βιβλιοθήκης

Η Δημοτική Βιβλιοθήκη του Δήμου Χαλανδρίου βρίσκεται επί των οδών των οδών Φιλικής Εταιρείας και Τομπάζη και βρίσκεται κάτω από την ίδια στέγη του Αετοπούλειου Πολιτιστικού Κέντρου.

Η Παιδική Βιβλιοθήκη λειτουργεί από τον Απρίλιο του 2005 και είναι επί μέρους τμήμα της Δημοτικής Βιβλιοθήκης του Δήμου Χαλανδρίου. Φιλοξενείται στον παλιό σιδηροδρομικό σταθμό, που διαμορφώθηκε από ιδιωτική δωρεά⁴⁵.

Εικόνα 3.2
Παιδική Βιβλιοθήκη, Μίμης Βασιλόπουλος

⁴⁴ <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> Ανακτήθηκε στις 22/02/2019

⁴⁵ <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> Ανακτήθηκε στις 22/02/2019

Η Παιδική Βιβλιοθήκη οργανώνει προγράμματα που αφορούν την εκπαίδευση και την ψυχαγωγία και αποσκοπούν στην πρόοδο και προώθηση κατανόησης διαφόρων κειμένων, από τις ηλικίες που πρωτοξεκινούν το διάβασμα και τις νεότερες. Επίσης, πραγματοποιούνται επισκέψεις στην εν λόγω βιβλιοθήκη για να μάθουν τις υπηρεσίες που προσφέρει, φιλοξενία συγγραφέων – εικονογράφων στο χώρο της ή και στα σχολικά συγκροτήματα, αφηγήσεις παραμυθιών με κινησιολογία για μικρότερα παιδιά ηλικίας 2 έως 5 ετών καθώς και για μεγαλύτερα από 6 ετών και άνω, εργαστήρια εικαστικών, παρουσιάσεις βιβλίων. Τέλος, κατά τους καλοκαιρινούς μήνες υλοποιούνται δράσεις στο χώρο της αλλά και στη Ρεματιά Χαλανδρίου. Στις μέρες μας έχει στη συλλογή της περισσότερα από 10.000 βιβλία.

γ) **Τμήμα Φιλαρμονικής και Μουσικής Εκπαίδευσης.** Το εν λόγω τμήμα συστεγάζεται μαζί με την Τεχνική Υπηρεσία του Δήμου στο ισόγειο του κτιρίου επί των οδών Φιλίππου Λίτσα και Αγίου Γεωργίου.

Η Δημοτική Φιλαρμονική Χαλανδρίου έκανε τα πρώτα της βήματα από μια παρέα Χαλανδραίων μουσικών που είχε πάθος για τη μουσική το 1954. Το 2005 έγινε οργανισμός και σήμερα στελεχώνεται από 40 επαγγελματίες μουσικούς που έχουν ξεχωρίσει εντός και εκτός συνόρων της χώρας μας.

Εικόνα 3.3
Η Φιλαρμονική του Δήμου Χαλανδρίου

Η ορχήστρα αποτελείται από μουσικά σύνολα όπως «η BIG BAND, η ορχήστρα ελαφρού και ξένου ρεπερτορίου, η λαϊκή ορχήστρα, η ορχήστρα παραδοσιακής μουσικής, καθώς επίσης κουιντέτο σαξοφώνων, κουιντέτο χάλκινων και κουαρτέτο ξύλινων οργάνων». Ιδιαίτερα ξεχωρίζει το «Έργαστήρι μουσικής εκπαίδευσης παιδιών και ενηλίκων»⁴⁶.

Η διεύθυνση πολιτισμού έχει την κύρια αρμοδιότητα για την δραστηριοποίηση του Δήμου σε πολιτιστικές εκδηλώσεις αλλά και την ενεργοποίηση πρωτοβουλιών που αφορούν πολιτιστικά γεγονότα και θεσμούς. Κύρια ευθύνη της αποτελεί η σχεδίαση, η επίβλεψη, η οργάνωση και υλοποίηση επεμβάσεων που αφορούν τον παράγοντα του πολιτισμού, με βάση την απόφαση του Δήμου Χαλανδρίου. Έχει ως πρωταρχικό σκοπό την ενίσχυση κάθε είδους πνευματικής, εκπαιδευτικής και πολιτιστικής δραστηριότητας, προσδοκώντας στα σημερινά αποτελέσματα, αλλά και στην αυριανή πορεία του Κέντρου. Επιπλέον, στις αρμοδιότητές της είναι να φροντίζει το ακίνητο του «Αετοπουλείου» καθώς και να το αναδεικνύει ως χώρο πολιτιστικών δράσεων, όπως επέλεξαν οι κληροδότες του.

Εικόνα 3.4
Το θέατρο της Ρεματιάς στο Χαλάνδρι

⁴⁶ <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/> Ανακτήθηκε στις 22/02/2019

Η Δ/ση Πολιτισμού προσπαθεί να διοργανώσει και να υλοποιήσει ποιοτικές ψυχαγωγικές δραστηριότητες για τους πολίτες του, με άξονα τις υφιστάμενες ανάγκες – απαιτήσεις τους. Επιπλέον, δίνει ιδιαίτερη έμφαση στη δημιουργία κατάλληλων υποδομών, οι οποίες θα συντελέσουν στο ενδιαφέρον των νεότερων ατόμων, με σκοπό την εξέλιξη των πνευματικών αξιών τους, μέσα από τα διάφορα πολιτιστικά γεγονότα.

Αναφορικά με την παρουσίαση πολιτιστικών δρώμενων από το Δήμο Χαλανδρίου κεντρικό ρόλο παρουσιάζει το Θέατρο Ρεματιάς που ξεκίνησε το 1985 και ως σήμερα παρέχει χώρο κατά τους καλοκαιρινούς μήνες και ιδιαίτερα τον Ιούνιο, σε διάφορους φορείς να παρουσιάσουν ποικίλες δραστηριότητες και από τον Ιούλιο έως και τον Σεπτέμβριο πραγματοποιείται το πρόγραμμα του Φεστιβάλ της Ρεματιάς.

Με αφετηρία το υπαίθριο θέατρο της Ρεματιάς, το οποίο λειτουργεί εδώ και τριάντα χρόνια, το Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο, λειτουργεί, ως παραγωγός για θεατρικές παραστάσεις αλλά και για μουσικά σχήματα από το εσωτερικό και εξωτερικό.

Ως κύρια ευθύνη της Διεύθυνσης Πολιτισμού τίθεται η ανάληψη πολιτιστικών εκδηλώσεων στην ευρύτερη σφαίρα των σχολικών μονάδων. Επιπλέον, είναι η διαρκής διεύρυνση της βιβλιοθήκης δανεισμού και η διδασκαλία μουσικής άνευ πληρωμής από το τμήμα της φιλαρμονικής ορχήστρας. Κατά την παρούσα περίοδο παρουσιάζεται έντονη δραστηριότητα στον τομέα των καλλιτεχνικών εργαστηρίων⁴⁷.

Το Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο, έχει μια οργανωμένη στρατηγική πλευση, η οποία εστιάζει στη δημιουργία διαφόρων δραστηριοτήτων, όπως είναι: διοργάνωση εικαστικών εκθέσεων, διοργάνωση επιστημονικών συνεδρίων, το εκδοτικό έργο του Κέντρου, δισκογραφία κλασικών έργων, δανειστική βιβλιοθήκη, καθώς και το καθιερωμένο Φεστιβάλ -Εκδηλώσεων.

Ακόμα, στο Δήμο, υπάρχουν κλειστά γυμναστήρια, ανοικτά γήπεδα (μπάσκετ, ποδοσφαίρου, βόλεϊ κλπ) τα οποία είναι στη διάθεση του κοινού.

Επίσης, η Δ/ση Παιδείας, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς του Δήμου, διοργανώνει με μεγάλη επιτυχία τα τελευταία χρόνια τα εξής: mini Μαραθώνιο της Πόλης για

⁴⁷ <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/> Ανακτήθηκε στις 23/02/2019

παιδιά, Αγώνας δρόμου Ρεματιάς Χαλανδρίου, δημοτικά αθλητικά προγράμματα, αθλητική κατασκήνωση, Ευριπίδεια, αγώνες κολύμβησης, μαθητικοί αγώνες στίβου.

Και οι δύο Δ/σεις του Δήμου Χαλανδρίου που ασχολούνται με θέματα πολιτισμού, συμβάλλουν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο μέσα από τις δράσεις τους, στο πολιτιστικό έργο του Δήμου, χωρίς κάποιο στρατηγικό πλάνο, με αποτέλεσμα να μην ακολουθείται ένα συγκεκριμένο σχέδιο επικοινωνίας για να αναπτύξει ο Δήμος ένα εκπαιδευτικό, κοινωνικό και ψυχαγωγικό ρόλο, που να συμβαδίζει με τις απαιτήσεις του κοινού του.

Μέχρι στιγμής, το μοναδικό εργαλείο του Δήμου, για το σχεδιασμό στρατηγικού σχεδιασμού, για την προβολή της πόλης, ήταν το ετήσιο πρόγραμμα, το οποίο αφορούσε μόνο τεχνικά έργα. Οι αδυναμίες της πολιτιστικής προβολής της πόλης επιβεβαιώνονται και από τις συνεντεύξεις στο Παράρτημα Ι, που λήφθηκαν για τις απαιτήσεις της εργασίας, αλλά και από τη μη προβολή σύγχρονης ιστοσελίδας που να προβάλλει την πόλη και τον πολιτισμό, την απουσία διαφήμισης και από τα διάφορα έγγραφα της Δ/σης Πολιτισμού⁴⁸ προς το Υπουργείο Πολιτισμού για οικονομική ενίσχυση με στόχο την ανάπτυξη και προβολή της πόλης.

3.1.1 Ανάλυση SWOT.

Κάθε οργανισμός οφείλει να προσδιορίζει τους στόχους του και να χαράσσει στρατηγική για την επίτευξή του, προκειμένου να κατοχυρώσει την ανάπτυξη και αειφορία, σε όλο το φάσμα της οικονομίας του. Σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο, η εκτίμηση των υφιστάμενων συνθηκών του περιβάλλοντος ενός οργανισμού, συνίσταται σε εξέταση τόσο των πλεονεκτημάτων και μειονεκτημάτων του εσωτερικού περιβάλλοντος της διοίκησης, όσο και σε εξέταση των ευκαιριών και των κινδύνων που πηγάζουν από το εξωτερικό περιβάλλον της δραστηριοποίησής του⁴⁹.

⁴⁸ Τα παραπάνω στοιχεία συγκεντρώθηκαν από ίδια έρευνα, με τη βοήθεια της Δ/σης Πολιτισμού.

⁴⁹ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 76). Γ' Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

Η SWOT ανάλυση γίνεται προκειμένου να προσδιοριστούν και να μελετηθούν τα πλεονεκτήματα (δυνατότητες), τα μειονεκτήματα (αδυναμίες), οι ευκαιρίες που παρουσιάζονται και οι κίνδυνοι σ'έναν οργανισμό. Τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα προσδιορίζουν το εσωτερικό περιβάλλον του Δήμου, καθώς προέρχονται από εσωτερικά στοιχεία αξιοποίησης που αυτός διαθέτει. Από την άλλη οι δυνατότητες και οι κίνδυνοι είναι οι παράγοντες του εξωτερικού περιβάλλοντος της επιχείρησης που καθορίζουν την κατάσταση ζωής της επιχείρησης και τους οποίους αυτή καλείται να επισημάνει, να προσαρμόσει τις δράσεις της σ'αυτούς ή να προσαρμόσει ίδιους στα δικά της δεδομένα⁵⁰.

Στην παρούσα υποενότητα θα καταγραφούν και θα αξιολογηθούν τα πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα του Δήμου Χαλανδρίου που προκύπτουν από το εσωτερικό και εξωτερικό περιβάλλον του, με έμφαση στον τομέα του πολιτισμού, καθώς επίσης και οι ευκαιρίες και κίνδυνοι που εμφανίζονται στο εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου.

Τα χαρακτηριστικά που παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα αντλήθηκαν από τις απαντήσεις των ερωτώμενων (Αντιδήμαρχος Πολιτισμού και αρμόδιος υπάλληλος της Δ/σης Πολιτισμού) στις συνεντεύξεις που έγιναν με ερωτηματολόγιο δομημένων ερωτήσεων καθώς και από την ίδια έρευνα που πραγματοποίησα με τη βοήθεια της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου.

Παρακάτω παρουσιάζεται η SWOT ανάλυση στον τομέα του Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου.

⁵⁰ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 78). Γ' Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

Δυνατά Σημεία	Αδύνατα Σημεία
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Υφιστάμενες υποδομές που είναι κατάλληλες για πολιτιστικές εκδηλώσεις (πολιτιστικό κέντρο Αετοπουλείου, ωδεία, δημοτική βιβλιοθήκη- Μίμης Βασιλόπουλος, υπαίθριοι χώροι- όπως το θέατρο της Ρεματιάς, κυκλοφοριακό πάρκο, πάρκα, πλατείες, χώροι εκδηλώσεων κλπ) ➤ Υφιστάμενα αρχοντικά, σινεμά και άλλα πολιτιστικά κτίρια ➤ Γειτνίαση με άλλους πολιτιστικούς δήμους ➤ Εύκολη πρόσβαση με τα ΜΜΜ ➤ Εύκολη πρόσβαση για όλες τις ηλικίες ➤ Εύκολη πρόσβαση για ΑΜΕΑ ➤ Αδιάθετοι χώροι για να φιλοξενήσουν τέτοιες εκδηλώσεις ➤ Διατηρητέα κτίρια και αρχοντικά με χαρακτηριστική αρχιτεκτονική, τα οποία μένουν αξιοποιήτα ➤ Ύπαρξη υποδομών προς αξιοποίηση και ανάδειξη σε όλη την έκταση του Δήμου όπως είναι το κληροδότημα Κεφαλληνού, το κτήμα Πραπόπουλου, το αδριάνειο υδραγωγείο, κλπ ➤ Εστίαση στην αναβάθμιση του βιοτικού επιπέδου των πολιτών ➤ Εστίαση στη διοργάνωση ποιοτικών εκδηλώσεων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Έλλειψη κατάλληλα στελεχωμένου γραφείου Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων ➤ Υποστελέχωση του Δήμου ➤ Έλλειψη ειδικευμένου διοικητικού και επιστημονικού προσωπικού για τον πολιτισμό. ➤ Έλλειψη εκπαιδευτικών προγραμμάτων για τους εργαζόμενους ➤ Έλλειψη χώρου για επιπλέον δράσεις ➤ Έλλειψη εφαρμογής -αξιολόγησης του έργου ➤ Έλλειψη χώρου εργαστηρίων για διδακτικά προγράμματα ➤ Ελλιπής χρηματοδότηση για πολιτιστικές εκδηλώσεις ➤ Ανεπαρκής αξιοποίηση του θεσμού της χορηγίας

<ul style="list-style-type: none"> ➤ Δράσεις για όλες τις ηλικίες ➤ Συνεργασία με τοπικούς Συλλόγους ➤ Το 80% των δράσεων είναι δωρεάν, ώστε να παρασυρθεί ο πολίτης ➤ Εφαρμογή πρωτότυπων δράσεων με γνώμονα την εξυπηρέτηση των αιτημάτων των μελών της κοινωνίας ➤ Διοργάνωση πολιτιστικών εκδηλώσεων σε διάφορους χώρους όπως τα σχολεία (θεατρικές παραστάσεις, συναυλίες κλπ) 	
Ευκαιρίες	Απειλές
<ul style="list-style-type: none"> ➤ Εκμετάλλευση ευκαιριών και χρηματοδότησης από ιδιωτικούς φορείς και ιδρύματα ➤ Αξιοποίηση κοινοτικών πόρων ➤ Αδειοδότηση των αθλητικών εγκαταστάσεων ➤ Αξιοποίηση προγραμμάτων ΕΣΠΑ ➤ Στροφή ενδιαφέροντος στις πολιτιστικές αξίες ➤ Διεύρυνση της πρωτοβουλίας των δημοτών και άμεση συμμετοχή σε κοινές υποθέσεις και τοπικές δράσεις ➤ Αύξηση επισκεπτών ➤ Ευνοϊκές κλιματολογικές συνθήκες ➤ Ύπαρξη ενεργών πολιτιστικών συλλόγων ➤ Αξιοποίηση πολιτιστικών προγραμμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ Γενικότερη οικονομική κατάσταση της χώρας και σημαντικά προβλήματα χρηματοδότησης ➤ Ανταγωνισμός από γειτονικούς πολιτιστικούς προορισμούς ➤ Έλλειψη επιχειρηματικού πνεύματος λόγω χαμηλού εκπαιδευτικού επιπέδου σε τοπικό επίπεδο ➤ Συρρίκνωση του πρωτογενούς τομέα παραγωγής ➤ Αδυναμία ανάληψης πολιτιστικού ρίσκου λόγω των οικονομικών συνθηκών ➤ Ανεπάρκεια πόρων ➤ Μεγάλη ανεργία ➤ Έλλιπης χρηματοδότηση για πολιτιστικές εκδηλώσεις ➤ Ύπαρξη υποδομών από ιδιωτικούς φορείς ➤ Μείωση δαπανών για πολιτιστικές εκδηλώσεις

3.2 ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΧΑΛΑΝΔΡΙΟΥ

3.2.1 Ανάλυση εξωτερικού περιβάλλοντος

Λέγοντας εξωτερικό περιβάλλον, εννοούμε όλες τις συνιστώσες που βρίσκονται πέρα από τις δυνατότητες διαχείρισης του οργανισμού. Η ανάλυση του εξωτερικού περιβάλλοντος, έχει στόχο σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο, «να εντοπισθούν ευκαιρίες και απειλές, που θα βοηθήσουν τη διοίκηση να διαμορφώσει τις κατάλληλες στρατηγικές, για να εκμεταλλευθεί τις παρουσιαζόμενες ευκαιρίες, αλλά και για να αποφύγει ή να μειώσει τον αντίκτυπο των απειλών»⁵¹.

Οι κύριες συνιστώσες που προσδιορίζουν το πολιτισμικό γίνεσθαι και επιδρούν στο εξωτερικό περιβάλλον του Δήμου Χαλανδρίου σε πολιτιστικά θέματα είναι οι πολιτιστικές δομές και οι θεσμοί, η παγκοσμιοποίηση, αναγκαιότητα για καινοτομία, το περιβάλλον των ψηφιακών κοινωνιών και οι σύγχρονες διαπολιτισμικές τάσεις κλπ.

Οι εξωτερικοί παράγοντες σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο «είναι δυναμικοί και μεταβάλλονται συνεχώς και επομένως η διοίκηση θα πρέπει να αναγνωρίζει την ανάγκη να προσαρμόζεται στις αλλαγές»⁵². Εάν και παρουσιάζονται ποικίλοι εξωτερικοί συντελεστές που καθορίζουν το εξωτερικό περιβάλλον μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού, θα αναφερθούν οι τέσσερις: Πολιτικό – Νομικό Περιβάλλον (Political), Οικονομικό Περιβάλλον (Economic), Κοινωνικό – Πολιτιστικό Περιβάλλον (Sociocultural), Τεχνολογικό Περιβάλλον (Technological) – μέθοδος PEST⁵³:

- **Πολιτικό – Νομικό Περιβάλλον (Political):** Το κανονιστικό και νομοθετικό πλαίσιο που θεσπίζει η κυβέρνηση σε εθνική και διεθνή κλίμακα, μπορεί να

⁵¹ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 106). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

⁵² Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), ο, π., (σελ. 112)

⁵³ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), ο, π., (σελ. 112)

θέτουν περιορισμούς στη λήψη αποφάσεων. Η ύπαρξη ασταθούς πολιτικού περιβάλλοντος μπορεί να δημιουργήσει δυσλειτουργίες στην άσκηση της πολιτιστικής πολιτικής της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Έτσι, το μέλλον του Δήμου Χαλανδρίου τίθεται σε συνάρτηση σε υψηλό ποσοστό από οποιαδήποτε αλλαγή πολιτικής της κεντρικής κυβέρνησης, σχετικά με τη χρηματοδότηση σε πολιτισμικά θέματα. Μια από τις ευκαιρίες που έχει ο Δήμος Χαλανδρίου είναι ότι, είναι ενήμερος για την ισχύουσα νομοθεσία που αφορά τα χρηματοδοτούμενα προγράμματα, (ΕΣΠΑ) καθώς του έχει δοθεί η διαχειριστική επάρκεια και μπορεί άνετα να καταστεί δικαιούχος συγχρηματοδοτούμενων πράξεων. Ενώ μια απειλή θα μπορούσε να είναι μια πολιτική σκοπιμότητα από την κεντρική εξουσία, η οποία θα έφερνε προβλήματα στο Δήμο.

- **Οικονομικό Περιβάλλον (Economic):** Το οικονομικό περιβάλλον έναν από τους κυριότερους παράγοντες, καθώς δύναται να επενεργήσει με κατά κοινό τρόπο σε μικρότερους ή μεγαλύτερους οργανισμούς. Ο Δήμος Χαλανδρίου έχει ακριβή ενημέρωση για τις κινήσεις εσόδων - εξόδων, καθώς και τις χρηματοδοτήσεις από την κεντρική εξουσία, αλλά και από πόρους του ΕΣΠΑ για να προγραμματοποιήσει δράσεις και έργα. Μια οικονομική ευκαιρία είναι ότι παίρνει πολλά λεφτά από τις κρατικές επιχορηγήσεις, καθώς είναι ένας από τους μεγαλύτερους Δήμους του Βόρειου Τομέα. Ενώ μια οικονομική απειλή που βαραίνει τον πολιτισμό και του αφήνει ένα πολύ μικρό μερίδιο, είναι τα αυξημένα καθημερινά προβλήματα έχουν πολλά έξοδα για το Δήμο.

Κύρια συνθήκη που διαμόρφωσε και διαμορφώνει την δραστηριότητα της Τοπικής Αυτοδιοίκησης είναι η κρίση των τελευταίων χρόνων με την οποία έχει έρθει αντιμέτωπη η Ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, αποφασιστικής σημασίας είναι η παρουσία των Μεσοπρόθεσμων Πλαισίων Δημοσιονομικής Στρατηγικής που αναφέρονται σε μεταβολές του θεσμικού παράγοντα που πραγματοποιήθηκαν τα τελευταία πέντε χρόνια και το διαμορφωμένο πλαίσιο χρηματοδότησης.

Κύρια αποτελέσματα των Μεσοπρόθεσμων Πλαισίων Δημοσιονομικής Στρατηγικής για τους δήμους είναι τα εξής:

- Καινοφανής μείωση κρατικών επιχορηγήσεων έως και 60%
- Διαρκής μείωση των εργαζομένων από τη μια εξαιτίας συνταξιοδοτήσεων και ταυτόχρονης κατάργησης της δυνατότητας προσλήψεων και παράλληλα αύξησης του βαθμού εφεδρειών / διαθεσιμοτήτων / απολύσεων στο μεγαλύτερο μέρος του δημόσιου τομέα.
- Διάλυση δομών και υπηρεσιών ή και ιδιωτικοποίηση που προέρχονται από πρωτοβουλία της κεντρικής διοίκησης όπως η παύση της δημοτικής αστυνομίας⁵⁴.

Κύρια αποτελέσματα της νομοθετικής τροποποίησης που εφαρμόστηκε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση:

- Σαρωτικός περιορισμός της αυτοτέλειας σε πολιτικό, διοικητικό και οικονομικό επίπεδο με την εγκαθίδρυση αυστηρών ελέγχων από παράγοντες της κεντρικής κυβέρνησης, Παρατηρητήριο Οικονομικής Αυτοτέλειας Ο.Τ.Α.
- Ενίσχυση της γραφειοκρατικοποίησης εξαιτίας του πολύπλοκου χαρακτήρα που προσδιορίζει το νέο νομοθετικό πλαίσιο, καθώς και τις διαρκείς μεταβολές αυτού.
- Αύξηση των απαιτήσεων σε επίπεδο οικονομικό, καθώς και σε επίπεδο ανθρώπινου δυναμικού και υποδομών που προκύπτουν με την αποκέντρωση πρωτοβουλιών από την κεντρική κυβέρνηση με την εφαρμογή του ‘‘Καλλικράτη’’.
- Αύξηση των εξόδων διαχείρισης που επιφέρουν οι νέοι θεσμικοί κανόνες για τη δημοσιονομική πολιτική, καθώς και οι νέες θεσπίσεις διαδικασιών ελέγχων στο τομέα της οικονομίας.
- Κάμψη της δυνατότητας οικονομικής κάλυψης προγραμμάτων επενδύσεων από τη μία επειδή πραγματοποιούνται περικοπές στην κρατική χρηματοδότηση, από την άλλη επειδή το ΕΣΠΑ δεν δύναται να συμμετέχει στην ενίσχυση επενδύσεων τοπικού χαρακτήρα και να αναβαθμίσει τις υπάρχουσες υποδομές.

Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μπορούν να θέσουν σε εφαρμογή ένα σύνολο αναπτυξιακών προγραμμάτων και μέσων εθνικής και ευρωπαϊκής διάστασης,

⁵⁴ maroussi.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=317&newsid=29726

όπως επίσης να επιτρέψουν σε ευρύτερες συνεργασίες να λάβουν χώρα. Παρατίθεται στη συνέχεια μια σειρά προγραμμάτων που διατίθενται προς εφαρμογή. Η εκλογή των μέσων χρηματοδότησης που θα τεθούν σε λειτουργία, έχει άμεση σχέση με το σχέδιο στρατηγικής, της εγρήγορση του υπηρεσιακού φορέα, καθώς επίσης την θετική δράση προς αυτή την κατεύθυνση εκ μέρους των παραγόντων που λαμβάνουν τις αποφάσεις.

- Τα Προγράμματα του Νέου ΕΣΠΑ (Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα «Ανταγωνιστικότητα, Επιχειρηματικότητα και Καινοτομία», «Υποδομές Μεταφορών, Περιβάλλον και Αειφόρος Ανάπτυξη», «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού – Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και «Μεταρρύθμιση Δημόσιου Τομέα»)
- Ευρωπαϊκά Προγράμματα
- Ευρωπαϊκός Όμιλος Εδαφικής Συνεργασίας
- Πρωτοβουλίες (Χρηματοδοτικά εργαλεία όπως: JASPERS, JESSICA, JEREMIE
- Εθνικά, ευρωπαϊκά και διεθνή δίκτυα πόλεων. Πραγματοποιείται συνεργασία σε δημοτικό και περιφερειακό επίπεδο με συναφείς Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης εκτός εθνικών συνόρων, προκειμένου να συμμετέχουν σε τοπικά και περιφερειακά διεθνή δίκτυα αρχών. Στόχος αυτής της τακτικής είναι η προώθηση και ενίσχυση των συνεργασιών σε διακρατική και διαπεριφερειακή κλίμακα, που υπερβαίνει τα εθνικά σύνορα, και βέβαια η συμμετοχή των Δήμων σε Ευρωπαϊκά προγράμματα.
- Ανάπτυξη ευρύτερων συνεργασιών με ιδιωτικούς φορείς (ΣΔΙΤ), με το Ν. 3389/2005 τίθεται το νομοθετικό πλαίσιο για τις Συμπράξεις Δημοσίου και Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ) στην Ελλάδα.
- Προγραμματικές συμβάσεις
- **Κοινωνικό – Πολιτιστικό Περιβάλλον (Sociocultural):** Το κοινωνικό - πολιτιστικό περιβάλλον σύμφωνα με τον Γεωργόπουλο «αντιπροσωπεύει το σύνολο των αξιών, των πιστεύω, ιδανικών και άλλων χαρακτηριστικών που

διακρίνουν τα μέλη μιας ομάδας από μια άλλη»⁵⁵. Πρωταρχικός στόχος του Δήμου Χαλανδρίου είναι η πολιτιστική προβολή της πόλης, ώστε να γίνει γνωστή αλλά και να μπορέσει να αναπτυχθεί. Μία ευκαιρία στον τομέα του πολιτισμού είναι η έγκαιρη πρόβλεψη, ενώ μια απειλή είναι ο ανταγωνισμός. Ο Δήμος Χαλανδρίου στηρίζεται πλείστα από την κρατική χρηματοδότηση σε πολιτιστικά ζητήματα, είναι έκθετος σε οποιαδήποτε πολιτική αλλαγή θα προβεί η κεντρική κυβέρνηση.

Επίσης, σύμφωνα με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, θα πρέπει ο Δήμος να εξασφαλίσει διαχειριστική επάρκεια, όπου θα πρέπει να διαθέτει διοικητική, χρηματοοικονομική και επιχειρησιακή ικανότητα προκειμένου να εντάξει έργα του στο ΕΣΠΑ. Για το ενδιάμεσο στάδιο μέχρι την πιστοποίηση τους από τον ΕΛΟΤ (Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης), την πιστοποίηση δίνουν οι Ενδιάμεσες Διαχειριστικές Αρχές των Περιφερειών. Ο Δήμος Χαλανδρίου, με συντονισμένες ενέργειες καθοδηγούμενες από τον Δήμαρχο της πόλης, εξασφάλισε έγκαιρα πιστοποίηση, βάσει του προτύπου ISO 9001:2000 και ήταν από τους πρώτους Δήμους της Αττικής που κατέθεσε φάκελο για την βεβαίωση διαχειριστική επάρκειας, αντιλαμβανόμενος τη σπουδαιότητα της και με απώτερο στόχο να είναι σε πλήρη ετοιμότητα και να πληροί όλες τις προϋποθέσεις, ώστε να απορροφήσει πόρους από το ΕΣΠΑ.

- **Τεχνολογικό Περιβάλλον (Technological):** Το Τεχνολογικό περιβάλλον, αναφέρεται στις ενέργειες που αφορούν την τεχνολογία και μπορεί να αποτελέσει τον καλύτερο σύμμαχο για να προβληθεί η πόλη. Το τεχνολογικό περιβάλλον έχει καίρια θέση στη συγκρότηση του Μακρο-περιβάλλοντος. Η ταχύτητα και η συνεχής πρόοδος της τεχνολογίας (όπως οι εξελίξεις των πολυμέσων, μικροεπεξεργαστών, νανο-τεχνολογίας, οπτικών ινών κλπ), η αύξηση της διάδοσης των εφαρμογών του διαδικτύου, η χρήση των μέσων κοινωνικής δικτύωσης κ.α. επηρεάζουν σε μεγάλο βαθμό το Δήμο.

Επίσης, σημαντικό είναι να αναφέρουμε τις νέες τεχνολογίες που επηρεάζουν την πολιτιστική προβολή μιας πόλης και είναι: Smart Living, Augmented reality κ.α..

⁵⁵ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013), *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 117). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

Πιο αναλυτικά:

Σύμφωνα με τη μελέτη της Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, (2014) ο όρος «έξυπνη διαβίωση – (Smart Living)» αναφέρεται σε μορφές ζωής, τύπους συμπεριφοράς και κατανάλωσης που ενεργοποιούν οι ΤΠΕ. Το Smart Living, μπορεί και να χαρακτηριστεί και ως ένας υγιεινός και ασφαλής τρόπος διαβίωσης σε πόλεις που χαρακτηρίζονται από έντονη πολιτιστική δραστηριότητα με ποικίλες υποδομές που επιτρέπουν διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις και εμπερικλείει ποιοτική κατοικία και διαμονή. Το Smart Living εμφανίζεται σε πόλεις που χαρακτηρίζονται από αυξημένη κοινωνική συνοχή και αυξημένα ποσοστά του κοινωνικού κεφαλαίου⁵⁶.

Το «Augmented reality (επαυξημένη πραγματικότητα)» είναι μια τεχνολογία η οποία διαμορφώνει κατά κάποιον τρόπο την εικόνα του κόσμου που μας περιβάλλει. Πιο συγκεκριμένα, «ο κόσμος που βλέπουμε γύρω μας όπως εικόνες, κτίρια, καταστήματα, έργα τέχνης, αγάλματα και ότι άλλο μπορεί κανείς να σκεφτεί με τον οποίο έχεις άμεση φυσική επαφή, επαυξάνεται με ψηφιακά στοιχεία στην οθόνη του κινητού. Με άλλα λόγια, είναι ένας τρόπος να συνδυάσουμε το φυσικό κόσμο που μας περιβάλλει με την προβολή ψηφιακού περιεχομένου που θα ολοκληρώσει την εικόνα που βλέπουμε και θα συμπληρώσει τα κενά, δίνοντας επιπρόσθετες δυνατότητες στις αισθήσεις μας και την πληροφόρησή μας»⁵⁷. Μία τέτοια τεχνολογία μπορεί να προωθήσει πολιτισμικά και καλλιτεχνικά θέματα, αξιοποιώντας την με διάφορους τρόπους όπως έχουν κάνει πολλά μουσεία εντός και εκτός συνόρων. Ένα σχετικό παράδειγμα γι' αυτό αποτελεί το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας στο Λονδίνο, του οποίου οι επισκέπτες του «χρησιμοποιούν ταμπέλες που παρέχονται δωρεάν από το μουσείο για να χειριστούν μεταξύ άλλων το περιεχόμενο που προβάλλεται σε μια από τις τρεις οθόνες που υπάρχουν στο χώρο, web κάμερες σε διαφορετικά σημεία του περιβάλλοντος και ογδόντα σημεία με LED λαμπτήρες, ώστε να αλληλεπιδρούν με τρισδιάστατα

⁵⁶ Γενικής Διεύθυνσης Εσωτερικής πολιτικής της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Μελέτη 2014)

⁵⁷ http://www.theartfoundation.metamatic.gr/GR/BLOG_/texnespolitismos/312/texnh_kai_epaukshmenh_pragmatikotht/, Ανακτήθηκε 23-03-2019

εκθέματα και να συμμετέχουν σε κουίζ γνώσεων».⁵⁸

Ένα άλλο παράδειγμα αποτελεί το Ρότερνταμ, όπου με την χρήση της Επαυξημένης Πραγματικότητας έχουν καταστεί περιττές οι ξεναγήσεις από ανθρώπινο προσωπικό. Το Ολλανδικό Ινστιτούτο Αρχιτεκτονικής έχει αξιοποιήσει την εξής δυνατότητα: μέσω μιας εξειδικευμένης εφαρμογής πολυμηχανήματος, όσοι έχουν δυνατότητα χρησιμοποίησης smartphone, όταν κατευθύνουν το κινητό τους σε καθορισμένες τοποθεσίες της πόλης, έχουν τη δυνατότητα να αντλήσουν στοιχεία όπως παλιές φωτογραφίες ιστορικής αξίας κτισμάτων του παρελθόντος και ταυτόχρονη λήψη τριών διαστάσεων από σχέδια κτισμάτων με τα οποία μπορούν να βρίσκονται σε άμεση αλληλεπίδραση⁵⁹.

Εικόνα 3.5

Ξεναγήση με τη βοήθεια εφαρμογής augmented reality στο Guggenheim μουσείο στο Bilbao (<https://www.museumsandtheweb.com/mw2010/papers/krauss/krauss.html>)

Ακόμα μεγαλύτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν τεχνολογικές εφαρμογές με ακόμα πιο έντονο διαδραστικό χαρακτήρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί το Μουσείο του Λονδίνου, το οποίο παρέχει τη δυνατότητα σε όσους περιηγούνται στην πόλη να βιώσουν κατά κάποιο τρόπο την εμπειρία της ζωής στη Ρώμη των αρχαίων χρόνων, ακούγοντας ήχους που προέρχονται από εκείνη της εποχή. Σε άλλη περίπτωση μπορούν να φουσήξουν στο κινητό τους και κατά αυτό τον τρόπο να πραγματοποιήσουν κάποιου

⁵⁸ http://www.theartfoundation.metamatic.gr/GR/BLOG_/texnespolitismos/312/texnh_kai_epaukshmenh_pragmatikotht/, Ανακτήθηκε 23-03-2019

⁵⁹ <https://nai.hetnieuweinstituut.nl/en/redirect?src=/content/601695/>, Ανακτήθηκε 23-03-2019

είδους «ανασκαφές» ανακαλύπτοντας υποτιθέμενα θαμμένα αντικείμενα εικονικής φύσεως. Ένα τελευταίο παράδειγμα είναι το Εθνικό Στρατιωτικό Πάρκο στη Βιρτζίνια, όπου οι φιλοξενούμενοι μπορούν να χρησιμοποιήσουν το GPS, ώστε να επαναφέρουν εικόνες από μάχες του εμφυλίου της Αμερικής, όπως πραγματοποιήθηκαν στο φυσικό τους χώρο⁶⁰.

Συμπερασματικά, οι νέες τεχνολογικές κατακτήσεις αποκαλύπτουν μια νέα επικοινωνιακή δυνατότητα αλληλεπίδρασης με το ευρύτερο κοινωνικό σύνολο, προσφέροντας τη δυνατότητα ενεργούς παρέμβασης και αλληλόδρασης με τα μουσειακά εκθέματα και τον πολιτισμικό πλούτο. Η αφομοίωση των καινοτόμων τεχνολογικών εφαρμογών σε χώρους όπως τα μουσεία, αποτελεί τομή στην μέθοδο έκθεσης των συλλογών τους και μπορεί να προωθήσει ευρύτερα τα πολιτισμικά και καλλιτεχνικά δρώμενα. Η εφαρμογή των καινοτόμων τεχνολογιών εν γένει και πιο συγκεκριμένα της επαυξημένης πραγματικότητας στα μουσεία αποτελεί άριστη δυνατότητα που μπορεί να εξυπηρετήσει με τον καλύτερο δυνατό τρόπο εκπαιδευτικούς και ψυχαγωγικούς σκοπούς.

Τέτοιου είδους τεχνολογίες κάνουν τον πολιτισμό πιο προσεγγίσιμο, παρέχουν στους νέους δυνατότητα γνώσης και κατανόησης μιας καλλιτεχνικής δημιουργίας ενός τεχνολογικού ευρήματος, τους επιτρέπουν να αντιληφθούν τη σημασία ενός ιστορικού γεγονότος με την ανασυγκρότηση δεδομένων και επιτρέπουν στην ευρύτερη μερίδα του πληθυσμού να προσεγγίσει νέους δημιουργούς και νέες μορφές καλλιτεχνικής δημιουργίας. Οι νέες λοιπόν αυτές μορφές αλληλεπίδρασης με τον πολιτισμό, επιτρέπουν στους μετέχοντες από παθητικοί θεατές να μετατραπούν σε δρώντα υποκείμενα, που μπορούν να επιδρούν σε αυτά που αντικρίζουν και παρακολουθούν, όπως επίσης να συνθέτουν διαφορετικά μέρη της ιστορικής πορείας και να εξερευνούν σημεία της πόλης με ιστορική αξία. Ειδικότερα, οι ανήλικοι επισκέπτες μπορούν να μνηθούν στο νόημα των καλλιτεχνικών και πολιτιστικών δρώμενων, να γνωρίσουν και να επεξεργαστούν τα εκθέματα και να βιώσουν την μάθηση με την παρουσία τους στο μουσείο, καλλιεργώντας εμπειρίες που θα μείνουν στη μνήμη.

⁶⁰ <https://www.museumoflondon.org.uk/news-room/>, Ανακτήθηκε 23-03-2019

3.2.2 Ανάλυση εσωτερικού περιβάλλοντος

Ο όρος εσωτερικό περιβάλλον προσδιορίζει τις εσωτερικές δυνάμεις και αδυναμίες μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού που μπορούν να δώσουν ισχύει ή να αφαιρέσουν από μια πιθανή στρατηγική δράση⁶¹.

Όταν το εσωτερικό περιβάλλον ενός οργανισμού είναι δομημένο σωστά, τότε είναι επιτυχημένος ένας οργανισμός. Αυτή η διαπίστωση μας κατευθύνει στο να μπορέσουμε να απαντήσουμε στο ερώτημα, γιατί κάποιοι οργανισμοί πετυχαίνουν την αποστολή τους, ενώ κάποιοι άλλοι όχι.

Οι παράγοντες που μπορούν να εξεταστούν στο εσωτερικό περιβάλλον είναι:

- **Η δομή** (structure), μπορεί να βοηθήσει στη διαμόρφωση μιας αποτελεσματικής επιχειρησιακής στρατηγικής.
- **Η κουλτούρα** (Culture). Ο ρόλος της κουλτούρας είναι να εξυπηρετεί κύριους σκοπούς ενός οργανισμού. Ένα παράδειγμα αποτελεί η συγκρότηση μιας κοινής ταυτότητας για τους εργαζομένους, ή μπορεί να τους εμπνέει το αίσθημα αγωνιστικότητας ώστε να επιτύχουν σε υψηλότερες στοχεύσεις.
- **Οι πόροι** μιας επιχείρησης ή ενός οργανισμού (Resources), είναι τα αποθέματα που διατίθεται προς εξυπηρέτηση των εν γένει σκοπών τους. Οι πόροι μπορεί να είναι υλικοί ή και ανθρώπινοι⁶².

Με τον τρόπο που είναι δομημένο το εσωτερικό περιβάλλον, μπορούμε να δούμε κατά κύριο λόγο τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των επιτυχημένων οργανισμών. Οι κύριοι παράγοντες που επηρεάζουν έναν οργανισμό για επιτυχία ή αποτυχία, ώστε να επιτύχουν στην αποστολή τους είναι:

- υλικοί πόροι: συνίστανται στο σύνολο των υλικών μέσω, που διαθέτει ένας οργανισμός, προκειμένου να καλύπτει και να συντηρεί τις όποιες ανάγκες του. Η καταχώρηση των παγίων και μόνο του οργανισμού δεν προσφέρει ακριβή στοιχεία για την εκτίμηση των υλικών πόρων του.
- ανθρώπινοι πόροι: αξιολογούνται με βάση τον αριθμό και τους τύπους των

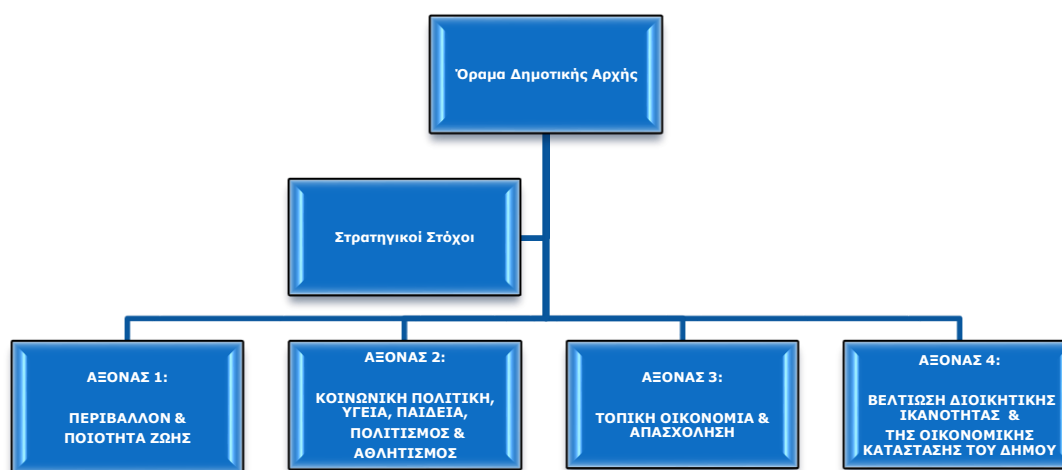
⁶¹ Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013). *Στρατηγικό Μάνατζμεντ* (σελ. 184). Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.

⁶² Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013) ο.π., (σελ. 184-189)

ανθρώπινων δυνατοτήτων που προσφέρονται στον οργανισμό. Παράλληλα, αξιολογούνται με βάση τη δυνατότητα του ανθρώπινου προσωπικού να προσαρμόζεται στις μεταβολές και στην αντίληψη που το χαρακτηρίζει αναφορικά προς τις αλλαγές αυτές.

Θεωρούμε ότι στον παράγοντα αυτό, ο τομέας του πολιτισμού στο Δήμο Χαλανδρίου θα πρέπει να δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα, καθώς όπως μαρτυρά η ανάλυση SWOT, η υπηρεσία στερείται εξειδικευμένου προσωπικού ιδίως σε θέματα πολιτισμού και διαχείρισης του. Οι εθελοντές υπάρχουν, αλλά δεν μπορούν να αποκαταστήσουν τη θεσμική υποχρέωση για στελέχωση του τομέα αυτού. Επιπλέον, κρίνεται αναγκαίο η υπηρεσία να φροντίσει την επαγγελματική εκπαίδευση καθώς και τη μετεκπαίδευση του υπάρχοντος προσωπικού.

Πιο αναλυτικά, στο «εσωτερικό περιβάλλον» του Δήμου, σύμφωνα και με τις συνεντεύξεις των αρμοδίων, παρατηρείται ότι στους άξονες: «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» και τέλος «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου», η αποτύπωση της υφιστάμενης κατάστασης και των μελλοντικών δυνατοτήτων των υπηρεσιών παρουσιάζονται παρακάτω στους τέσσερις άξονες ως εξής:

Διάγραμμα 3.1: Άξονες

ΑΞΟΝΑΣ 1: «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»

Υπάρχουν κενά που πρέπει να καλυφθούν τόσο σε υποδομές και εξοπλισμό όσο και σε διαδικασίες, ιδιαίτερα αυτές που αφορούν την παρακολούθηση των αιτημάτων των πολιτών. Επίσης, τα περιβαλλοντικά προβλήματα του παρελθόντος δυσχεραίνουν το έργο των τμημάτων. Για τους άνωθεν λόγους η κατάσταση αξιολογείται ως μέτρια.

ΑΞΟΝΑΣ 2: «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»

Η ποιότητα και η επάρκεια των παρεχόμενων υπηρεσιών δεν φτάνουν στο επιθυμητό αποτέλεσμα, καθώς υπάρχουν παράγοντες που συντελούν σ' αυτό και είναι η ύπαρξη γραφειοκρατίας των διαδικασιών στο Δημόσιο, η έλλειψη προσωπικού και εξειδίκευσης.

Η Δ/ση Πολιτισμού έχει κάποιες δυνατότητες βελτίωσης και ευκαιριών χρηματοδότησης μικρής κλίμακας, όπου δεν προβλέπονται θετικές εξελίξεις στις εξωτερικές συνθήκες. Μία καλή χρηματοδότηση θα μπορούσε να είναι το ΕΣΠΑ, ως μια δυνατότητα για να ανθίσει και να δυναμώσει ο τομέας του Πολιτισμού. Όπως ανέφερε και ο αρμόδιος υπάλληλος της Δ/σης Πολιτισμού, υπάρχουν αρκετά δυνατά σημεία στον τομέα του Πολιτισμού, όπως α) η ύπαρξη του Αετοπούλειου Πολιτιστικού Κέντρου που λειτουργεί πάνω από 3 δεκαετίες β) η ύπαρξη του θεάτρου ρεματιάς και του αντίστοιχού θεσμού του Φεστιβάλ ρεματιάς, γ) ο πολυετής σχεδιασμός πολιτιστικών δράσεων και δ) ο ευρύ κύκλος επαφών στο καλλιτεχνικό χώρο. Όλα τα παραπάνω θα μπορούσαν να αξιοποιηθούν και διαχειριστούν καλύτερα εφόσον υπήρχαν περισσότεροι οικονομικοί πόροι. Για τους άνωθεν λόγους η κατάσταση αξιολογείται ως μέτρια.

ΑΞΟΝΑΣ 3: «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Το ικανοποιητικό επίπεδο και η επάρκεια των υποδομών, των διαθέσιμων πόρων και των παρεχόμενων υπηρεσιών που συγχρόνως υποφέρουν από ελλείψεις διοικητικού προσωπικού, παρουσιάζει δυνατότητες βελτίωσης κυρίως στην εσωτερική οργάνωση του οργανισμού. Για τους άνωθεν λόγους η κατάσταση αξιολογείται μέτρια ως καλή.

ΑΞΟΝΑΣ 4: «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»

Η Δ/ση Διοικητικών Υπηρεσιών του Δήμου, όσο αφορά την υφιστάμενη κατάσταση μπορούμε να πούμε ότι αποτελείται από οργανωτικές δομές που είναι καλά οργανωμένες με κατάλληλο έμπυχο υλικό και σύγχρονο εξοπλισμό, με εμφανείς όμως ανεπάρκειες στον καθορισμό αρμοδιοτήτων και στη στελέχωση τμημάτων.

Στη Δ/ση Πολιτισμού, παρατηρούμε ότι η διατήρηση γραφειοκρατικών διαδικασιών και η ανεπάρκεια του προσωπικού, έχουν ως αποτέλεσμα να μην ανταποκρίνονται επαρκώς οι εργασίες προς διεκπεραίωση. Παρόλα αυτά, υπάρχουν προοπτικές βελτίωσης καθώς δρομολογούνται διορθωτικές αναδιατάξεις σε όλο το Δήμο, όπως πιστοποίηση, εγκατάσταση συστημάτων διοίκησης κλπ, που θα αυξήσουν την παραγωγική ικανότητα και την οικονομική κατάσταση όχι μόνο της Δ/σης Πολιτισμού, αλλά όλου του Δήμου. Για τους άνωθεν λόγους η κατάσταση αξιολογείται ως μέτρια.

Συνοπτικά, στον τομέα του Πολιτισμού, η κατάσταση στο εσωτερικό περιβάλλον εκτιμάται μέτρια, καθώς δεν γίνεται ορθή διαχείριση του προσωπικού, των οικονομικών πόρων καθώς και η μεγάλη γραφειοκρατία, έχουν σαν συνέπεια, οι παρεχόμενες υπηρεσίες ν' αδυνατούν να φτάσουν στο προσδόκιμο αποτέλεσμα.

3.2.3 Εναλλακτικές λύσεις και σχέδια δράσεις για νέες πηγές χρηματοδότησης

Οι εναλλακτικές λύσεις, τα σχέδια δράσεις αλλά και πηγές χρηματοδότησης στη διαδικασία του στρατηγικού σχεδιασμού δεν είναι πάντα εύκολο βρεθούν.

Η τοπική αυτοδιοίκηση είναι απαραίτητο να έχει το οικονομικό κεφάλαιο που απαιτείται, με άλλα λόγια να διαθέτει οικονομική αυτοδυναμία, για να ασκήσει αποτελεσματικά τις μεταβιβαζόμενες αρμοδιότητές της. Ο Δήμος καλείται να στηριχτεί στις δικές του δυνάμεις με αυτονομία, σε πολιτικό επίπεδο, σε πολιτιστικό, σε επίπεδο αναπτυξιακών μεθόδων και ενεργειών και στον καθορισμό των εισφορών ούτω ώστε να διαμορφώσει τις συνθήκες που θα του επιτρέψουν την οικονομική του

αυτενέργεια. Προκειμένου, να επιτύχει αυτό κρίνεται απαραίτητη η αναζήτηση νέων τρόπων εξοικονόμησης πόρων όπως:

1. Οργάνωση και στελέχωση του Τμήματος Προγραμματισμού και Ανάπτυξης ώστε να διερευνά πιθανές πηγές χρηματοδότησης. Το νεότερο «ΕΣΠΑ» συνιστά τον κύριο τρόπο χρηματοδότησης για την επόμενη χρονική περίοδο προκειμένου να πραγματοποιηθούν τα αναπτυξιακά έργα. Όμως οι πόροι του νέου «ΕΣΠΑ» δεν αρκούν, απαιτείται η εφαρμογή εναλλακτικών χρηματοδοτικών μοντέλων, πέραν των πόρων που προέρχονται από το ΕΣΠΑ. Υπάρχουν τέσσερις τρόποι για την επίτευξη αυτού του σκοπού. «Επιχορηγήσεις από ΕΣΠΑ 2014 – 2020, Δανεισμός i. από Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων / άλλα Χρηματοπιστωτικά Ιδρύματα και ii. από τα προγράμματα JESSICA και ELENA, χρηματοδότηση από τρίτους όταν μπαίνουν μέσα στα έργα ΣΔΙΤ και τέλος συνδυασμός πηγών χρηματοδότησης που είναι και το καλύτερο μοντέλο» .
2. Διαφήμιση και προώθηση Τοπικών Πολιτιστικών Δραστηριοτήτων.
3. Οι πολιτιστικές χορηγίες, όπου αποτελούν ένα μέσο πολιτιστικής προβολής ενός οργανισμού, πέραν της εναλλακτικής λύσης ως πηγή χρηματοδότησης, αφού μπορεί να εξασφαλίσει μια πρόσθετη πηγή εσόδων, στρέφεται προς το ευρύτερο κοινό, προσεγγίζει νέους στόχους που έχει θέσει ο οργανισμός κλπ.
4. Να γίνει ορθή αξιοποίηση της Δημοτικής Περιουσίας.
5. Βελτίωση της διαχείρισης των υπάρχοντων δημοτικών πόρων, με στόχο την αύξηση των εσόδων, όπως: να γίνει επανεξέταση των δηλωθέντων τετραγωνικών μέτρων των οικημάτων, γεγονός που θα επιφέρει αύξηση των δηλωθέντων τετραγωνικών μέτρων και παράλληλη άνοδο των εισπράξεων των δημοτικών τελών και των δημοτικών φόρων, όπως επίσης και του Τέλους Ακίνητης Περιουσίας (Τ.Α.Π.).
6. Επένδυση κάποιων χρηματικών πόρων με στόχο την είσπραξη τόκων, με σκοπό τα χρήματα αυτά να διατεθούν σε πολιτιστικές εκδηλώσεις.

7. Ανάπτυξη κάποιων υπηρεσιών του Δήμου που μπορούν να υποστηριχτούν από εθελοντές, με σκοπό τη μείωση των δαπανών καθώς και την βελτίωση χαρακτηριστικών του οργανισμού.

Η υιοθέτηση των παραπάνω προτάσεων δεν σηματοδοτεί και την αυτόματη επίλυση όλων των προβλημάτων στο πολιτιστικό περιβάλλον του Δήμου. Επιβάλλεται όμως ο Δήμος να θέσει προτεραιότητες, ούτω ώστε να αξιοποιήσει τις δυνατότητες που του εμφανίζονται, προκειμένου να διαμορφώσει το δικό του όραμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Μεθοδολογία και αποτελέσματα έρευνας

4.1 Μεθοδολογική προσέγγιση

Η παρούσα έρευνα ακολούθησε την ποιοτική προσέγγιση, με σκοπό να διερευνηθεί ο τρόπος, τα μέσα και οι δράσεις της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου, με τα οποία καλύπτει τις πνευματικές, μορφωτικές και πολιτιστικές ανάγκες του σύγχρονου κοινού, τόσο σε τοπική και παγκόσμια κλίμακα.

Η ποιοτική έρευνα ως μεθοδολογική προσέγγιση βοηθάει και τοποθετεί τον ερευνητή, μέσα από μια καθορισμένη διαδικασία, να ερμηνεύσει το νόημα που προσδίδουν οι άνθρωποι μέσα στο φυσικό περιβάλλον τους.

4.2 Ερευνητική μέθοδος

Η παρούσα εργασία ακολούθησε τη μέθοδο της ερευνητικής συνέντευξης, με τη συζήτηση του συνεντευξιαστή και των δύο συνεντευξιαζόμενων (Αντιδήμαρχο Πολιτισμού και αρμόδιο υπάλληλο της Δ/σης Πολιτισμού), με σκοπό την συλλογή πληροφοριών από τους συνεντευξιαζόμενους διαμέσου προκαθορισμένων ερωτήσεων.

Οι συνεντεύξεις αποτελούν τις πιο συνηθισμένες κοινά αποδεκτές και αποτελεσματικές μορφές ποιοτικής έρευνας, καθώς είναι ένα εργαλείο συλλογής δεδομένων που συντελεί στην ανάπτυξη ενεργής αλληλεπίδρασης των μελών και κατ'επέκταση στην απόδοση συμπερασμάτων.

Για τις απαιτήσεις την εν λόγω εργασίας, εκτίθεται μια δομημένη συνέντευξη, η οποία πραγματοποιήθηκε την Παρασκευή 1^η Μαρτίου 2019 και ώρα 10:00π.μ., στο γραφείο του Αντιδημάρχου Πολιτισμού. Ήταν μια δομημένη συνέντευξη η οποία περιείχε έξι κοινές ερωτήσεις διαμορφωμένες ειδικά για την έρευνα (αναλυτικά οι ερωτήσεις και οι απαντήσεις παρατίθενται στο Παράτημα Ι του παρόντος εγγράφου),

για τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού και τον αρμόδιο υπάλληλο της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου.

4.3 Αποτελέσματα έρευνας

Στο σημείο αυτό αναφέρονται συμπεράσματα που προέκυψαν από τις ακόλουθες συνεντεύξεις μέσω ερωτηματολογίου, για τις ανάγκες της έρευνας προκειμένου να εξεταστούν οι απόψεις του Αντιδημάρχου Πολιτισμού και του αρμόδιου υπάλληλου της Δ/σης Πολιτισμού, αναφορικά με την πολιτιστική κατάσταση του Δήμου, το στρατηγικό σχεδιασμό στον τομέα του Πολιτισμού, την επικοινωνιακή πολιτική που επιλέγει ο Δήμος, καθώς και τις ενέργειες σχετικά με την πολιτιστική προβολή και προώθηση του Δήμου.

Πιο συγκεκριμένα, οι απαντήσεις που δόθηκαν από τους δύο συνεντευξιζόμενους (Αντιδήμαρχο Πολιτισμού και αρμόδιο υπάλληλο της Δ/σης Πολιτισμού), όσο αφορά την ερώτηση 1, σχετικά με το πως κρίνουν τη γενικότερη πολιτιστική κατάσταση του Δήμου Χαλανδρίου, οι απαντήσεις τους αναφέρονταν στο ότι υπάρχει συνεχή προώθηση τόσο σε ποιοτικό όσο και σε ποιοτικό επίπεδο. Πιο συγκεκριμένα ειπώθηκε ότι, τα τελευταία χρόνια χρηματοδοτούνται δωρεάν παραστάσεις μέσα στα σχολεία του Δήμου, καθώς υλοποιούνται και άλλες δράσεις για νέους.

Επίσης, στην ερώτηση 2, αναφορικά με το πως εφαρμόζει ο Δήμος το στρατηγικό σχέδιο στον τομέα του Πολιτισμού, οι απαντήσεις ήταν ότι δικαίωμα στην απόλαυση της τέχνης και των πολιτιστικών αγαθών έχουν όλοι, και για να μπορεί να επιτευχθεί αυτό χρειάζεται στρατηγικός σχεδιασμός. Περιληπτικά αναφέρθηκαν οι βασικοί άξονες του σχεδιασμού που είναι το εύρος των καλλιτεχνικών εκφράσεων, η ενίσχυση των δράσεων που αφορούν περισσότερο τα παιδιά και νέους ανθρώπους καθώς και η ενίσχυση διαφόρων δρώμενων πάνω στα πολιτιστικά, συνδυάζοντας και τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

Έπειτα, στην ερώτηση 3, αναφορικά με το ποια επικοινωνιακή πολιτική ακολουθεί ο Δήμος σήμερα, όσον αφορά την πολιτιστική προβολή, στην απάντηση

αυτή περιλαμβάνονται τα μέσα που χρησιμοποιούνται, όπως η ενημέρωση μέσω του site του Δήμου, μέσα από τα social media, τον έντυπο τύπο, καθώς και περιορισμένη αλλά στοχευμένη χρήση αφισών.

Επιπρόσθετα, στην ερώτηση 4, εάν η πόλη του Δήμου Χαλανδρίου προβάλλεται πολιτιστικά στην επαρχία ή και στο εξωτερικό, οι απαντήσεις ήταν ότι γίνονται κάποιες συναυλίες της Φιλαρμονικής καθώς και παραστάσεις της δημοτικής θεατρικής ομάδας κ.α. του Δήμου σε διάφορες πόλεις της Ελλάδος.

Στη συνέχεια, η ερώτηση 5 αφορούσε στις δράσεις που μπορούν να επιφέρουν πολιτιστική προβολή και ανάπτυξη στο Δήμο Χαλανδρίου, οι απαντήσεις περιλάμβαναν το Φεστιβάλ της Ρεματιάς, το πολιτιστικό κέντρο που θα δημιουργηθεί και θα περιλαμβάνει πινακοθήκες, θέατρο κ.α. καθώς και η αξιοποίηση της συλλογής ΖΗΒΑ.

Τέλος, στην τελευταία ερώτηση αναφορικά με τα δυνατά –αδύναμα σημεία, καθώς και με τις ενδεχόμενες ευκαιρίες και απειλές που παρουσιάζονται στον τομέα του πολιτισμού. Ως δυνατό σημείο θεωρήθηκε γενικά η ποιότητα και οι δυνατότητες του προσωπικού καθώς και η συμμετοχή των πολιτών, ενώ σαν αδύνατο σημείο θεωρήθηκε η συνεχή γραφειοκρατικοποίηση των διαδικασιών στο δημόσιο και η εμπορευματοποίηση για την αλόγιστη εξυπηρέτηση των ιδιωτικών συμφερόντων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ - ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Σ' ένα αυξανόμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον, οι σύγχρονες πόλεις επιχειρούν να ενισχύσουν και να αναδείξουν τα στοιχεία τους, μέσω της επίτευξης αιεφόρου οικονομικής ανάπτυξης, αλλά και μέσω της προβολής και διάσωσης της πολιτιστικής ταυτότητας και κληρονομιάς. Το ζήτημα αυτό αποτέλεσε και το θέμα της εν λόγω εργασίας, με την οποία επιχειρείται μέσα από τη δημιουργία στρατηγικού σχεδιασμού για την πολιτιστική προώθηση και διατήρηση της πόλης του Χαλανδρίου, η υπόδειξη ενός διαφορετικού δρόμου ανάπτυξης της πόλης.

Η διάσωση και η ανάδειξη της πολιτιστικής ταυτότητας και κληρονομιάς αποτελεί έναν από τους κύριους άξονες της πολιτιστικής πολιτικής του Δήμου Χαλανδρίου. Οι δραστηριότητες του Δήμου που αφορούν πολιτιστικά δρώμενα πραγματοποιούνται καθ' όλο το έτος, με στόχο να προσελκύσουν επισκέπτες από τις γειτονικές περιοχές. Για την διεξαγωγή των πολιτιστικών δραστηριοτήτων αξιοποιούνται οι υπάρχουσες πολιτιστικές υποδομές με σημαντικότερη το Ευριπίδειο θέατρο της ρεματιάς.

Οι πολιτιστικές δραστηριότητες καλλιεργούν πνευματικά τον τοπικό πληθυσμό, ενώ παράλληλα η κοινωνική ανάπτυξη και συνοχή επιτυγχάνεται με την λειτουργία του εθελοντισμού, που στις μέρες μας επιβάλλεται /κρίνεται περισσότερο αναγκαίος εξαιτίας των συνθηκών οικονομικής κρίσης, οι οποίες συγκροτούν /συνιστούν αιτία έλλειψης πόρων για χρηματοδότηση πολιτιστικών εκδηλώσεων.

Ωστόσο, τόσο από την ποιοτική έρευνα που πραγματοποιήθηκε μέσω συνεντεύξεων με τα ιθύνοντα πρόσωπα του Δήμου Χαλανδρίου, όσο και από την βιβλιογραφική επισκόπηση, διαπιστώνονται αδυναμίες και ελλείψεις και στην πολιτιστική και επικοινωνιακή πολιτική του Δήμου. Η βελτίωση των εν λόγω ελλείψεων μπορεί να δρομολογήσει στην επίτευξη των στόχων της πολιτιστικής και επικοινωνιακής πολιτικής του Δήμου για τους λόγους που αναφέρονται σε προηγούμενο κεφάλαιο. Ακόμα επιβάλλεται και λόγω της οικονομικής συγκυρίας να γίνει μια ιεράρχηση προτεραιοτήτων, καθώς και να δρομολογηθεί η εκμετάλλευση των ευκαιριών που παρουσιάζονται μέσα από ένα ασταθή και δυναμικό κοινωνικό, πολιτικό, οικονομικό και τεχνολογικό περιβάλλον, προκειμένου ο Δήμος Χαλανδρίου

να οδηγηθεί στην ανάπτυξη διαμορφώνοντας το δικό του όραμα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις παραπάνω αναλύσεις, τίθενται υπό πρόταση συγκεκριμένες ιδέες και λύσεις που θα συντελέσουν στην πολιτιστική προβολή του Δήμου Χαλανδρίου. Συγκεκριμένα, για να μπορέσει ο τομέας του Πολιτισμού να ανακάμψει θα πρέπει να εγκριθούν διάφορα χρηματοδοτούμενα προγράμματα (ΕΣΠΑ), ώστε να ενισχυθεί και να ισχυροποιηθεί η εσωτερική ανάπτυξη προοπτικής και μελλοντικής ζήτησης των όλων δραστηριοτήτων.

Το πλαίσιο επίλυσης του ζητήματος τίθεται ως εξής. Αφού ολοκληρωθεί η εξωτερική και εσωτερική ανάλυση περιβάλλοντος ενός οργανισμού, θα πρέπει ο οργανισμός να οριοθετήσει τους σκοπούς τους οποίους στοχεύει να επιτύχει και εν συνεχεία να διαμορφώσει την πολιτιστική του προβολή.

Σύμφωνα με την Κόνσολα, για να μπορέσουμε να δημιουργήσουμε ορθές προτάσεις για την πολιτιστική προβολή του Δήμου, «θα πρέπει να υπάρχει αμοιβαία κατανόηση των πολιτιστικών αξιών, αλληλογνωριμία των λαών, σεβασμός της πολιτιστικής ταυτότητας κάθε κοινωνίας και μείωση του εθνικισμού που βρίσκεται σε έξαρση»⁶³. Αυτά είναι τα σημαντικότερα και αποτελεσματικότερα μέσα αφομοίωσης για την και προβολή της πολιτιστικής ταυτότητας μιας περιοχής ή μιας χώρας.

Επίσης, προκειμένου να αποκρούσουν τον συνεχιζόμενο ανταγωνισμό σε παγκόσμιο επίπεδο, οι πολιτιστικοί οργανισμοί θα πρέπει να βρουν νέες εφαρμογές νεωτερικών μεθόδων διαχείρισης για την ανάπτυξη και προώθησή τους, καθώς στην κοινωνία των νέων πληροφοριών και ιδιαιτέρως της γνώσης, οι νέες τεχνολογικές εφαρμογές προσδίδουν τις καταστάσεις προώθησης των εφαρμογών αυτών.

Συνοψίζοντας, ακολούθως παρατίθενται προτάσεις οι οποίες αφορούν ελλείψεις και αδυναμίες που διαπιστώθηκαν στην επικοινωνιακή και πολιτιστική πολιτική του Δήμου. Συγκεκριμένα:

- Ο στρατηγικός σχεδιασμός και προγραμματισμός στον τομέα της επικοινωνιακής πολιτικής έχει αρκετά κενά και αυτό οφείλεται στη έλλειψη

⁶³ Κόνσολα, Ν. (1992), *Πολιτιστικές Διαδρομές*, Περιφερειακή, Εθνική, Ευρωπαϊκή Διάσταση. Αθήνα: (σελ. 13). Παπαζήση

εξειδικευμένου προσωπικού σε θέματα που αφορούν την επικοινωνία και τις δημόσιες σχέσεων.

- Λόγω έλλειψης οικονομικών πόρων, η γνωστοποίηση προβολής των δράσεων γίνεται μέσα από τα social media, την ηλεκτρονική διακίνηση μηνυμάτων, τον έντυπο τύπο (τοπικό και μη), το ραδιόφωνο καθώς και με περιορισμένη αλλά στοχευμένη χρήση αφισών, όπως μας είπε στη συνέντευξη του ο αρμόδιος υπάλληλος της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου. Επίσης, η έλλειψη χρηματοδοτικών πόρων από το κράτος και από διάφορες χορηγίες, έχουν ως αποτέλεσμα πολλές φορές να μην υλοποιούνται οι δράσεις, λόγω της οικονομικής κρίσης που επιφέρει οικονομικό περιορισμό.
- Η χρηματοδότηση των πολιτιστικών εκδηλώσεων στηρίζεται σχεδόν στον ετήσιο προϋπολογισμό του Δήμου. Όμως λόγω γραφειοκρατικών διαδικασιών έχει πολύ αργή εξέλιξη. Υπάρχουν βέβαια χορηγίες, όπου παρουσιάζονται κωλύματα, καθώς άλλο μέλος της διοικητικής ιεραρχίας τις εγκρίνει/ αποδέχεται και άλλο όχι.

Ένας βασικός άξονας για την πολιτιστική προβολή και διατήρηση του πολιτισμού, αλλά και την ποιοτική βελτίωση της ζωής των κατοίκων μπορεί να αποτελέσει η αστική ανάπλαση-αναπαλαίωση και προβολή των κτιρίων που αποτελούν πολιτιστική κληρονομιά της πόλης και μπορούν να αξιοποιηθούν για πολιτιστικούς σκοπούς.

Ο σημερινός Δήμαρχος Χαλανδρίου, αλλά και οι εκάστοτε Δήμαρχοι κάνουν μεγάλο αγώνα προσπαθώντας να επιτύχουν τα κτίρια που έχουν έρθει στην κατοχή του Δήμου, να αξιοποιηθούν κατάλληλα για πολιτιστικούς σκοπούς.

Για όσα από τα εν λόγω κτίρια μπορούν να αξιοποιηθούν για τη δημιουργία πολιτιστικών δραστηριοτήτων στην πόλη, αλλά και για την προστασία και προβολή τους ως πολιτιστική κληρονομιά, μπορούμε να προτείνουμε ένα σχέδιο δράσης προστασίας και ανάδειξης.

Πιο αναλυτικά:

Κτίριο Δουζένη: Ένα εξαιρετικής αρχιτεκτονικής κτίριο στην περιοχή του Κάτω Χαλανδρίου, επί της οδού Σοφοκλή Βενιζέλου 68, το οποίο βρίσκεται το

Διατηρητέο Εργοστάσιο Δουζένη (πρώην οινόπνευματοποιείο). Είναι ένα Βιομηχανικό κτίριο του οποίου η ανέγερση έγινε στις αρχές του 20ου αιώνα, ένα διάωροφο κτίριο με κεραμοσκεπή, με κλασικίζοντα στοιχεία, του οποίου ένα τμήμα ήταν λιθόκτιστο και αποτελούσε ένα υπόλειμμα της βιομηχανικής περιοχής της Μαρμαριώτισσας.

Εικόνα Σ.Π.1
Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη

Το εν λόγω κτίριο βρίσκεται στη δικαιοδοσία του Δήμου, ο οποίος έχει εξασφαλίσει ένα κονδύλι για την αναπαλαίωση του. Έχουν ήδη υλοποιηθεί τα νέα αρχιτεκτονικά σχέδια από μια ομάδα του Πολυτεχνείου, για τη δημιουργία ενός πολιτιστικού πολυχώρου και αναψυχής. Στον περίβολο θα δημιουργηθεί θερινός κινηματογράφος και το εσωτερικό του κτιρίου θα χρησιμοποιηθεί ως πολιτιστικός χώρος. Η τροποποίησή του σ' ένα χώρο πολλαπλών χρήσεων ο οποίος θα μπορούσε να φιλοξενήσει διάφορα υπαίθρια πολιτιστικά δρώμενα όπως εκδηλώσεις, παρουσιάσεις, συναυλίες, παραστάσεις κ.α. θα μπορούσε να μεταμορφώσει την περιοχή σ' ένα ζωντανό πολυχώρο της πόλης.

Εικόνα Σ.Π.2
Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη

Κτίριο Σαχάλα: Το κληροδότημα Σαχάλα επί της οδού Βασ. Βουλγαροκτόνου, κατασκευάστηκε στο σύνολό του πριν από το 1955, βρίσκεται στη δικαιοδοσία του Δήμου από το 2010, με την απαίτηση να παραχθεί Κέντρο Κοινοφελούς χαρακτήρα. Στο εν λόγω διατηρητέο κτίσμα θα υλοποιηθούν εργασίες για την αναπαλαίωσή του καθώς και αλλαγές στον περιβάλλοντα χώρο όπως: επισκευή της κεραμοσκεπής, κατασκευή του ασανσέρ, στεγάνωση και μόνωση των κτιρίων που χρησιμοποιούνται ως βοηθητικοί χώροι, ανακαίνιση στους εσωτερικούς χώρους, αντικατάσταση ηλεκτρικού και υδραυλικού δικτύου, θερμομόνωση και αντικατάσταση πατωμάτων, συντήρηση θυρών και αντικατάσταση παραθυρόφυλλων, επιχρίσματα – ελαιοχρωματισμοί κ.ά.

Το έργο θα υλοποιηθεί με την χρηματοδότηση της Περιφέρειας Αττικής, προϋπολογισμού 744.000€ από ίδιους πόρους, ενώ ο Δήμος Χαλανδρίου θα αναλάβει όλη τη διαδικασία που απαιτείται (οικοδομική άδεια, μελέτη κλπ) σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία για να δημοπρατήσει και να ολοκληρώσει το εν λόγω έργο.

Εικόνα Σ.Π.3
Διατηρητέο κτίριο Σαχάλα

Μετά από εισήγηση του Γιώργου Καραμέρου⁶⁴ (Αντιπεριφερειάρχη), το Περιφερειακό Συμβούλιο Αττικής ενέκρινε ομόφωνα την ανακαίνιση και συντήρηση της οικίας Σαχάλα και του περιβάλλοντος χώρου, ώστε να λειτουργήσει ως Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων (ΚΑΠΗ). Αφού ολοκληρωθεί το εν λόγω έργο, το κτίριο θα διατεθεί ως δημοτικό ΚΑΠΗ, όπου θα φιλοξενήσει άτομα τρίτης ηλικίας με στόχο την προστασία και την ένταξής τους σε διάφορες κοινωνικές ομάδες.

Μουσείο Νόμπελ: Μια εξαιρετική τριώροφη ημιτελής κατασκευή του 2008 που βρίσκεται στο στάδιο των επιχρισμάτων, εμβαδού 2.255,92 τ.μ. παρέχει εκτός από τους κύριους χώρους, υπόγειο χώρο στάθμευσης συνολικού εμβαδού 939,31, αίθουσα πολλαπλών χρήσεων, αμφιθέατρο 300 θέσεων και στον περίβολό του υπάρχει ένα λιθόκτιστο εκκλησάκι. Η αξία του ανέρχεται στα 2.540.000 ευρώ σύμφωνα με την έκθεση του εκτιμητή ακινήτων. Η διοίκηση του Δήμου διαπραγματεύτηκε την τιμή με

⁶⁴ <http://www.rematia.gr/oi-kategoriess-mou/koινωνia/neo-kapη-sto-xalandrη-ανακαινιζεται-η/> ανακτήθηκε 23/02/2019

τους ιδιοκτήτες του και αγοράστηκε 1.450.000 ευρώ⁶⁵. Το εν λόγω ακίνητο θα λειτουργήσει ως δημοτικό κτίριο για τη στέγαση διάφορων υπηρεσιών που Δήμου που έχουν να κάνουν κυρίως με τον Πολιτισμό και την Παιδεία. Επίσης, στο εσωτερικό του θα δημιουργηθεί μια αίθουσα εκθεμάτων για να φιλοξενήσει τη συλλογή Νόμπελ, μια βιβλιοθήκη καθώς και ένα υπέροχο περιβάλλοντα χώρο όπου θα μπορούν να πραγματοποιηθούν διάφορα πολιτιστικά δρώμενα.

Εικόνα Σ.Π.4
Μουσείο Νόμπελ στο Χαλάνδρι

Οι παραπάνω προτάσεις-ζητήματα θα είχαν τη δυνατότητα να δώσουν δύναμη στην οικονομική και κοινωνική προώθηση του Δήμου Χαλανδρίου, ούτως ώστε ο Δήμος να εκμεταλλευτεί/ αξιοποιήσει τα θετικά του χαρακτηριστικά και τις δυνατότητές του, και να μειώσει όσο μπορεί κατά το δυνατόν συνέπειες που δεν τον ευνοούν.

⁶⁵ <http://vrilissianews.gr/voreia-proastia/o-dimos-chalandriou-agorazi-to-mousio-nompel/>

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνική

- Γεωργόπουλος Β. Νικόλαος, (2013). *Στρατηγικό Μάνατζμεντ*, Γ΄ Έκδοση, Αθήνα, Γ. Μπένου.
- Γκαντζιάς, Γ.& Κορρές, Γ. (2011). *Πολιτιστική Οικονομία και Χορηγίες: Οικονομική Διαχείριση και Ανάπτυξη Πολιτισμικών Μονάδων*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Κόνσολα, Ν. (1992). *Πολιτιστικές Διαδρομές*, Περιφερειακή, Εθνική, Ευρωπαϊκή Διάσταση, Αθήνα: Παπαζήση
- Κόνσολα, Ν. (1995). *Η Διεθνής Προστασία της Παγκόσμιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Κόνσολα, Ν. (2006). *Πολιτιστική Ανάπτυξη και Πολιτική*. Αθήνα: Παπαζήση.
- Κύρκος, Σ., (2008), *Η προστασία των πολιτιστικών αγαθών και της πολιτιστικής κληρονομιάς στον 21^ο αιώνα*. (2008:ΕΔΥ)
- Μπιτσάνη, Ε. (2002). *Η τοπική πολιτική ανάπτυξη στην Ελλάδα και ο ρόλος της Τοπικής Αυτοδιοίκησης*. 1980-2000. (Αδημοσίευτη Διδακτορική Διατριβή), Αθήνα: Πάντειο Πανεπιστήμιο.
- Μπιτσάνη, Ε. (2004). *Πολιτισμική διαχείριση και περιφερειακή ανάπτυξη*. Αθήνα: Διόνικος.
- Πασχαλίδης, Γρ. (2002). *Η συμβολή του πολιτισμού στην κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.
- Πασχαλίδης Γρ. & Χαμπούρη Αι. -Ιωαννίδου, (2002). *Εισαγωγή στον Πολιτισμό*, Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο
- Χαμπούρη-Ιωαννίδου, Αικ. (2002). *Η πολιτιστική βιομηχανία- Ο κόσμος της τέχνης*. Στο Γρ. Πασχαλίδης & Αικ. Χαμπούρη Ιωαννίδου, τόμος Α', Πάτρα: Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο.

- <http://www.22barcelona.com/content/blogcategory/50/281>
- World Cities Culture Forum. World Cities Culture Report. London. Ανακτήθηκε στο http://www.worldcitiescultureforum.com/assets/others/WCCF_Report_D2.pdf
- <http://encyclopedia.farlex.com/London:+architecture> [Πρόσβαση στις 23 Φεβρουαρίου 2019]
- <http://www.london.gov.uk/what-we-do/art-and-culture/vision-andstrategy/mayors-vision-culture>
- <http://www.london.gov.uk/city-london>
- <http://www.piop.gr/en/diktuo-mouseiwn/Mouseio-Plinthokeramopoieias-Tsalapata-to-mouseio.aspx> [Πρόσβαση στις 24 Φεβρουαρίου 2019]
- [www.http://odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3271](http://www.odysseus.culture.gr/h/1/gh151.jsp?obj_id=3271) [Πρόσβαση στις 24 Φεβρουαρίου 2019]
- <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/> [Πρόσβαση στις 22 Φεβρουαρίου 2019]
- <https://www.chalandri.gr/yphresies/politismos/ergastiria-plirofories/B> [Πρόσβαση στις 22 Φεβρουαρίου 2019]
- <https://www.maroussi.gr/default.aspx?lang=el-GR&page=317&newsid=29726>
- <http://www.rematia.gr/oi-kategoriess-mou/koinonia/neo-katn-sto-xalandr-anaκαινιζεται-η/> [Πρόσβαση στις 23 Φεβρουαρίου 2019]
- <http://vriilissianews.gr/voreia-proastia/o-dimos-chalandriou-agorazi-to-mousio-nompel/>
- http://www.theartfoundation.metamatic.gr/GR/BLOG_/texnespolitismos/312/te xnh_kai_epaukshmenh_pragmatikoht/, [Πρόσβαση 23 Μαρτίου 2019]
- <https://nai.hetnieuweinstituut.nl/en/redirect?src=/content/601695/>, [Πρόσβαση 23 Μαρτίου 2019]
- <https://www.museumoflondon.org.uk/news-room/>, [Πρόσβαση 23 Μαρτίου 2019]

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

ΠΑΡΑΤΗΜΑ Ι

ΕΡΩΤΗΣΕΙΣ ΔΟΜΗΜΕΝΗΣ ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗΣ

Η συνέντευξη έγινε την Παρασκευή 1^η Μαρτίου 2019 και ώρα 10:00π.μ., στο γραφείο του Αντιδημάρχου Πολιτισμού. Ήταν μια δομημένη συνέντευξη η οποία περιείχε έξι κοινές ερωτήσεις, για τον Αντιδήμαρχο Πολιτισμού και τον αρμόδιο υπάλληλο της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου.

Οι ερωτήσεις που έθεσα στους συνεντευξιαζόμενους είναι οι παρακάτω:

Ερώτηση 1^η:

Πώς κρίνετε τη γενικότερη πολιτιστική κατάσταση του Δήμου Χαλανδρίου?

Ερώτηση 2^η:

Εφαρμόζει ο Δήμος σας στρατηγικό σχεδιασμό για τον τομέα του πολιτισμού?
(Αναλύστε την απάντησή σας).

Ερώτηση 3^η:

Ποια επικοινωνιακή πολιτική ακολουθεί ο Δήμος σας σήμερα όσον αφορά την πολιτιστική προβολή?

Ερώτηση 4^η:

Η πόλη σας προβάλλεται πολιτιστικά (στην επαρχία, στο εξωτερικό) και με ποιόν τρόπο?

Ερώτηση 5^η:

Ποιες δράσεις θα μπορούσαν να επιφέρουν πολιτιστική προβολή και ανάπτυξη στο Δήμο σας?

Ερώτηση 6^η:

Αναφέρατε τα δυνατά, τα αδύναμα σημεία καθώς και τις ενδεχόμενες ευκαιρίες και απειλές που παρουσιάζονται στον τομέα του πολιτισμού.

Ο Αντιδήμαρχος της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου απάντησε:

Ερώτηση 1^η:

Πώς κρίνετε τη γενικότερη πολιτιστική κατάσταση του Δήμου Χαλανδρίου?

Απάντηση: Η πόλη έχει ένα μεγάλο πλεονέκτημα και πάρα πολλά μειονεκτήματα σχετικά με τις πολιτιστικές υποδομές. Διαθέτει ένα υπέροχο ανοιχτό θέατρο μέσα στη Ρεματιά και κανέναν αξιοπρεπή κλειστό χώρο πολιτισμού. Ο Δήμος εξαντλώντας τα υπάρχοντα περιθώρια εξαπλασίασε τις δαπάνες για καλλιτεχνικές – πολιτιστικές δράσεις από το 2014 έως σήμερα.

Το Φεστιβάλ της Ρεματιάς συγκεντρώνει πάνω από 35.000 θεατές κάθε καλοκαίρι, ενώ σημαντικές είναι και οι δράσεις εκτός του Φεστιβάλ: 2 βιβλιοθήκες, Φιλαρμονική ορχήστρα με 3 νέες παραγωγές κάθε χρόνο, πολλά καλλιτεχνικά εργαστήρια, Φεστιβάλ παραμυθιού, κουκλοθεάτρου, θεάτρου σκιών. Εδώ και 3 χρόνια χρηματοδοτούνται δωρεάν παραστάσεις στα σχολεία εντός του σχολικού ωραρίου. Δημιουργήθηκε πολυφωνική χορωδία και συμφωνική ορχήστρα νέων. Λειτουργεί Ομάδα Προφορικής Ιστορίας του Δήμου Χαλανδρίου. Επιχορηγεί σε τακτική βάση όλους τους πολιτιστικούς φορείς της πόλης.

Ερώτηση 2^η:

Εφαρμόζει ο Δήμος σας στρατηγικό σχεδιασμό για τον τομέα του πολιτισμού? (Αναλύστε την απάντησή σας).

Απάντηση: Ο άξονας στον οποίο κινείται ο Δήμος στον τομέα του πολιτισμού περιγράφεται με τη φράση: *Το δικαίωμα στην απόλαυση της τέχνης και των πολιτιστικών αγαθών αφορά όλους και όλες*. Γι' αυτό σε αυτή την κατεύθυνση δίνονται δωρεάν παραστάσεις, εξασφαλίζεται η προσβασιμότητα των ατόμων με αναπηρία, δίνεται βήμα σε νέους καλλιτέχνες οι οποίοι αμείβονται για τη δουλεία τους και δημιουργούνται νέοι χώροι πολιτισμού.

Ερώτηση 3^η:

Ποια επικοινωνιακή πολιτική ακολουθεί ο Δήμος σας σήμερα όσον αφορά την πολιτιστική προβολή?

Απάντηση: Χρησιμοποιεί την ιστοσελίδα του, τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, εκδίδει ενημερωτικό υλικό και συνεργάζεται με χορηγούς επικοινωνίας.

Ερώτηση 4^η:

Η πόλη σας προβάλλεται πολιτιστικά (στην επαρχία, στο εξωτερικό) και με ποιόν τρόπο?

Απάντηση: Αν εξαιρέσουμε κάποιες συναυλίες της Φιλαρμονικής σε πόλεις της Ελλάδος, δεν έχουν σημειωθεί άλλα βήματα.

Ερώτηση 5^η:

Ποιες δράσεις θα μπορούσαν να επιφέρουν πολιτιστική προβολή και ανάπτυξη στο Δήμο σας?

Απάντηση: Κυρίως το Φεστιβάλ Ρεματιάς αλλά και η αξιοποίηση του μεγάλου (3.000τ.μ) πολιτιστικού κέντρου που θα δημιουργηθεί και που θα περιλαμβάνει

πινακοθήκες, θέατρο κ.α. Επίσης η αξιοποίηση της συλλογής ΖΗΒΑ, που περιλαμβάνει σπάνια μνημεία της νεότερης αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Ερώτηση 6^η:

Αναφέρατε τα δυνατά, τα αδύναμα σημεία καθώς και τις ενδεχόμενες ευκαιρίες και απειλές που παρουσιάζονται στον τομέα του πολιτισμού.

Απάντηση: Τα δυνατά σημεία είναι η εφαρμογή στην πράξη της αντίληψης ότι ο πολιτισμός είναι δημόσιο αγαθό και μπορεί – με τη συμμετοχή των πολιτών – να εξασφαλιστεί ο δημόσιος χαρακτήρας του. Η μεγαλύτερη απειλή προέρχεται από τις απόψεις που προκρίνουν την εμπορευματοποίησή του και την αλόγιστη εξυπηρέτηση των ιδιωτικών συμφερόντων.

Ο αρμόδιος υπάλληλος της Δ/σης Πολιτισμού του Δήμου Χαλανδρίου απάντησε:

Ερώτηση 1^η:

Πώς κρίνεται τη γενικότερη πολιτιστική κατάσταση του Δήμου Χαλανδρίου?

Απάντηση: Η πολιτιστική κατάσταση στο Δήμο Χαλανδρίου βρίσκεται σε μια συνεχή ανάπτυξη και διεύρυνση των πεδίων στα οποία αναφέρεται και πραγματοποιεί. Προσωπικά πιστεύω ότι είναι ικανοποιητική τόσο στο ποιοτικό όσο και στο ποσοτικό μέρος. Έχουμε ήδη κατακτήσει την παρουσία των πολιτιστικών δράσεων μέσα στα σχολεία του Δήμου καθώς και σε ένα μεγάλο μέρος της νεολαίας.

Ερώτηση 2^η:

Εφαρμόζει ο Δήμος σας στρατηγικό σχεδιασμό για τον τομέα του πολιτισμού? (Αναλύστε την απάντησή σας).

Απάντηση: Μια συνεχή ανάπτυξη και διεύρυνση των πολιτιστικών δράσεων δεν μπορεί να επιτευχθεί χωρίς στρατηγικό σχεδιασμό. Σε ότι αφορά στο Δήμο μας βασικοί άξονες-στόχοι αυτού του σχεδιασμού είναι: α) το εύρος των καλλιτεχνικών εκφράσεων γι' αυτό επιχειρούμε παρεμβάσεις σε όλα τα πολιτιστικά πεδία. Στο θέατρο, τον κιν/φο,

68

τη μουσική, το χορό κ.λ.π, β) η ενίσχυση των δράσεων που αφορούν περισσότερο τα παιδιά και τους νέους ανθρώπους (παραστάσεις θεάτρου στα σχολεία, θεατρικό εργαστήριο για παιδιά & εφήβους, μαθήματα σχεδίου για παιδιά & γονείς, υποστήριξη των μαθητικών εκδηλώσεων κ.α.), γ) η ενίσχυση των πολιτιστικών δράσεων που συνδυάζουν και τον εκπαιδευτικό χαρακτήρα (θεατρική ομάδα, φωτογραφικό εργαστήριο, κιν/φικό εργαστήριο, εργαστήριο ζωγραφικής, βιβλιοδεσία κ.α).

Ερώτηση 3^η:

Ποια επικοινωνιακή πολιτική ακολουθεί ο Δήμος σας σήμερα όσον αφορά την πολιτιστική προβολή?

Απάντηση: Βασικά πιστεύουμε ότι ένας ουσιαστικός σχεδιασμός στις πολιτιστικές δράσεις αποκτά δική του δυναμική και αγκαλιάζεται από τους πολίτες. Ειδικότερα υποστηρίζουμε τις δράσεις μας, σε ότι αφορά την γνωστοποίησή και προβολή τους, μέσα από τα social media, την ηλεκτρονική διακίνηση μηνυμάτων, τον έντυπο τύπο (τοπικό και μη), το ραδιόφωνο καθώς και με περιορισμένη αλλά στοχευμένη χρήση αφισών.

Ερώτηση 4^η:

Η πόλη σας προβάλλεται πολιτιστικά (στην επαρχία, στο εξωτερικό) και με ποιόν τρόπο?

Απάντηση: Η προβολή της πόλης μας σε ότι αφορά και τις πολιτιστικές δράσεις στην επαρχία και στο εξωτερικό υποστηρίζεται με πρωτοβουλίες σε επίπεδο αντιδημάρχου & δημάρχου οι οποίοι συμμετέχουν σε αποστολές και παρουσιάζουν τις αντίστοιχες δράσεις. Επίσης μέσα από ιδιαίτερες δικές μας παραγωγές & δράσεις (συναυλίες εκτός δήμου της φιλαρμονικής, παραστάσεις εκτός δήμου της δημοτικής θεατρικής ομάδας, μουσικό cd, ντοκιμαντέρ, ταινία μικρού μήκους) οι οποίες παρουσιάζονται ή αποστέλλονται είτε για ενημέρωση είτε για συμμετοχή σε ανάλογους διαγωνισμούς.

Ερώτηση 5^η:

Ποιες δράσεις θα μπορούσαν να επιφέρουν πολιτιστική προβολή και ανάπτυξη στο Δήμο σας?

Απάντηση: Κυρίως εκείνες οι οποίες έχουν μια υπερ-τοπική δυναμική όπως το Φεστιβάλ Ρεματιάς, η συμφωνική ορχήστρα νέων, οι συναυλίες της φιλαρμονικής, η παραγωγή ντοκιμαντέρ/ ταινίας κ.α

Ερώτηση 6^η:

Αναφέρατε τα δυνατά, τα αδύναμα σημεία καθώς και τις ενδεχόμενες ευκαιρίες και απειλές που παρουσιάζονται στον τομέα του πολιτισμού.

Απάντηση: Τα δυνατά σημεία αφορούν: α) την μακρά εμπειρία του προσωπικού, β) την ύπαρξη του Αετοπούλειου Πολιτιστικού Κέντρου που λειτουργεί πάνω από 3 δεκαετίες γ) την ύπαρξη του θεάτρου ρεματιάς και του αντίστοιχού θεσμού του Φεστιβάλ ρεματιάς, δ) τον πολυετή σχεδιασμό πολιτιστικών δράσεων και ε) τον ευρύ κύκλο επαφών στο καλλιτεχνικό χώρο. Τα αδύναμα σημεία αφορούν: α) την έλλειψη κλειστού θεάτρου, β) την έλλειψη προσωπικού και γ) τη συνεχή γραφειοκρατικοποίηση των διαδικασιών στο δημόσιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ

Εικόνα 2.1
Προβολή της κατασκευής στο Πομπλενού της Βαρκελώνης, που προκύπτει από το σχέδιο ανανέωσης 22 @ Urban.

Εικόνα 2.2
Η γέφυρα του Ουέστμινστερ με το ομώνυμο ανάκτορο και τον πύργο του Μπιγκ Μπεν στο βάθος

Εικόνα 2.3
Τα διπλά στην πλειοψηφία τους λεωφορεία μαζί με το Μετρό, τους τηλεφωνικούς θαλάμους και τα μαύρα ταξί είναι σήμα κατατεθέν της πόλης διεθνώς

Εικόνα 2.4
Κτήριο Διοίκησης Πανεπιστημίου Θεσσαλίας, Βόλος

Εικόνα 3.1
Αετοπούλειο Πολιτιστικό Κέντρο Δήμου Χαλανδρίου

Εικόνα 3.2
Παιδική Βιβλιοθήκη, Μίμης Βασιλόπουλος

Εικόνα 3.3
Η Φιλαρμονική του Δήμου Χαλανδρίου

Εικόνα 3.4
Το θέατρο της Ρεματιάς στο Χαλάνδρι

Εικόνα 3.5
Ξεναγηση με τη βοήθεια εφαρμογής augmented reality στο Guggenheim μουσείο στο Bilbao

Εικόνα Σ.Π.1
Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη

Εικόνα Σ.Π.2
Διατηρητέο - Εργοστάσιο Δουζένη

Εικόνα Σ.Π.3
Διατηρητέο κτίριο Σαχάλα

Εικόνα Σ.Π.4
Μουσείο Νόμπελ στο Χαλάνδρι

